Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

همت

خپرونکي : د سنايي پرمختيايي موسسه
مسول مدير : راز محمد دليلي
ليکونکی : احمد فريد عارفي
پښتو ژباړه : مريم هاشمي
انځورګر : فتانه بکتاش عارفي
کمپوز او ديزاين : سيد نذير حسيني

لومړی طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۶ د وري مياشت.
دوهم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۷ د ژمي مياشت.
دريم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۸ د ژمي مياشت.
څلورم طبع : ۲۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۹ غويا مياشت.

اتم سړک، قلعه فتح الله د سنايي موسسه: په کابل کې پته
تيلفون: ۰۲۰-۲۲۰۱۶۹۳
۱۸۱: پوست بکس
بريښنا ليک: sieal@brain.net.pk
انټرنيټ پاڼه: www.sanayee.org
اورکزي پلازې شاته، يونيورسټي ټاون، پېښور پاکستان: په پاکستان کې پته.
تيلفون: ۰۰۹۲ - ۹۱ - ۵۸۴۲۱۵۵ - ۹۱۵۸۲۱۶۵
فکس: + ۹۲ + ۹۱ - ۵۸۴۵۱۳۹

ددې کتاب ټول حقوق د سنايي پرمختيايي موسسې پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

تصويري کيسه

همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

په اوسني چاپ سریزه

د سنايي پرمختيايي موسسې د دې اوچت اوګټور کتاب د اړتيا په نظر کې نيولو سره چې ښودنه کوي که چيرې مونږ اراده وکړوله همت څخه کار واخلو ناشوني کارونه به شوني شي د چاپولو اقدام وکړ. د ښوونځي بيا رغاونې د ناهيلو شوو ماشومانو په زړونو کې د هيلو نهالونه راوټوکول. پر اوسني چاپ مو اقدام وکړ چې دا پلا به د کتاب لاسته راوړنې څه وي.

والسلام
راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سريزه

ګرانو لوستونکو ! د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) په دې وياړي چې د دې کتاب په وړاندې کولو سره يو بل ګام د هيواد د کوچنيانو او تنکيو ځوانانو د خدمت په ترڅ کې پوره ته کوي.

د (همت) کتاب چې د ورور احــمد فريد عارفي ليکنه ده، اووم کتاب دی چې د سنايي پرمختيايي موسسې SDO له خوا د چاپ په ګاڼه ښايسته کيږي. لکه څرنګه چې د کتاب له نوم څخه څرګنديږي د يو کوچني لوړ همت او مفکوره ده چې بالاخره د يو ټولنيز لوی خوځښت شکل غوره کوي.

په لنډه توګه هغه څه چې دا اثر د پايلې په توګه وړاندې کوي په لاندې ډول دي:

- په خپل ځان د اعتماد او باور لرلو حس.
- د ماشـــومانو او تنکيوځوانانو په هکله ښه او جدي پاملرنه حــتی په هغو امورو کې چې د دوی تر وس پوره ته ګڼل کيږي.
- د دې مفکورې تحرك او پياوړتيا چې، تل بـايد مونږ په دې انتظار کې و نه اوسو چې پردي مونږ ته څه راکړي.
- د دې مفکورې پياوړتيا چې مونږ د ځان لپاره څه کولای شــو او څرنګه يې عملي کولای شو.
- د ټولنې د وګړو ټولنيزو، عام المنفعه او د بـيارغاونې کارونو ته هڅول، د حشر او داوطلبانه کارونو له لارې.

په پای کې د سنايي پرمختيايي موسسې (SDO) اداره هيله لري چې د دې کتاب په خپرولو سره يو بل ګټور ګام د بيارغاونې په لور اوچت او خپل سـهم اداء کړي همدارنګه د الله تعالی(ج) له دربــــــــــار څخه د نورو ګټورو علمي او کلتوري خدمتونو د جوګه کيدو غوښتنه کوي ترڅو خپل وران ويجاړ هيواد پخپلو لاسونو ودان کړو.

و من الله التوفيق

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Preface

In continuation of its past education and cultural activities, Sanayee Development Organization (SDO) has published a new peace education children book in Pashto language entitled "Sola aw Jagra" for the Afghan children and teenagers.

The author of this book is Mr. Farid Arifi, an Afghan young writer. This book gives a moral lesson form the catastrophes of war and the goodness of peace in poem and prose. The book has been illustrated with pictures in order to convey better its messages to the readers.

To say in brief this book conveys the following ideas and messages to the readers:

The ugly pictures of war and feeling of hatred fo the war.
Goodness of peace and creating peace motivations in the society.
Defeat of war in all spheres of life.
Victory of peace and being hopeful for the peace.

We hope this book would create motivation for peace among the Afghan children, teenagers and youth and would serve towards dissemination of culture of peace in the Afghan society.

With Regards,
Raz Muhammad Dalili

(c) ketabton.com: The Digital Library

همت

د وطن د یو لرې کلي په شنه او ښکلې لمن کښې یو دولس کلن هلك د احمد په نوم ژوند کوي او په پنځم ټولګي کې سبق لولي.

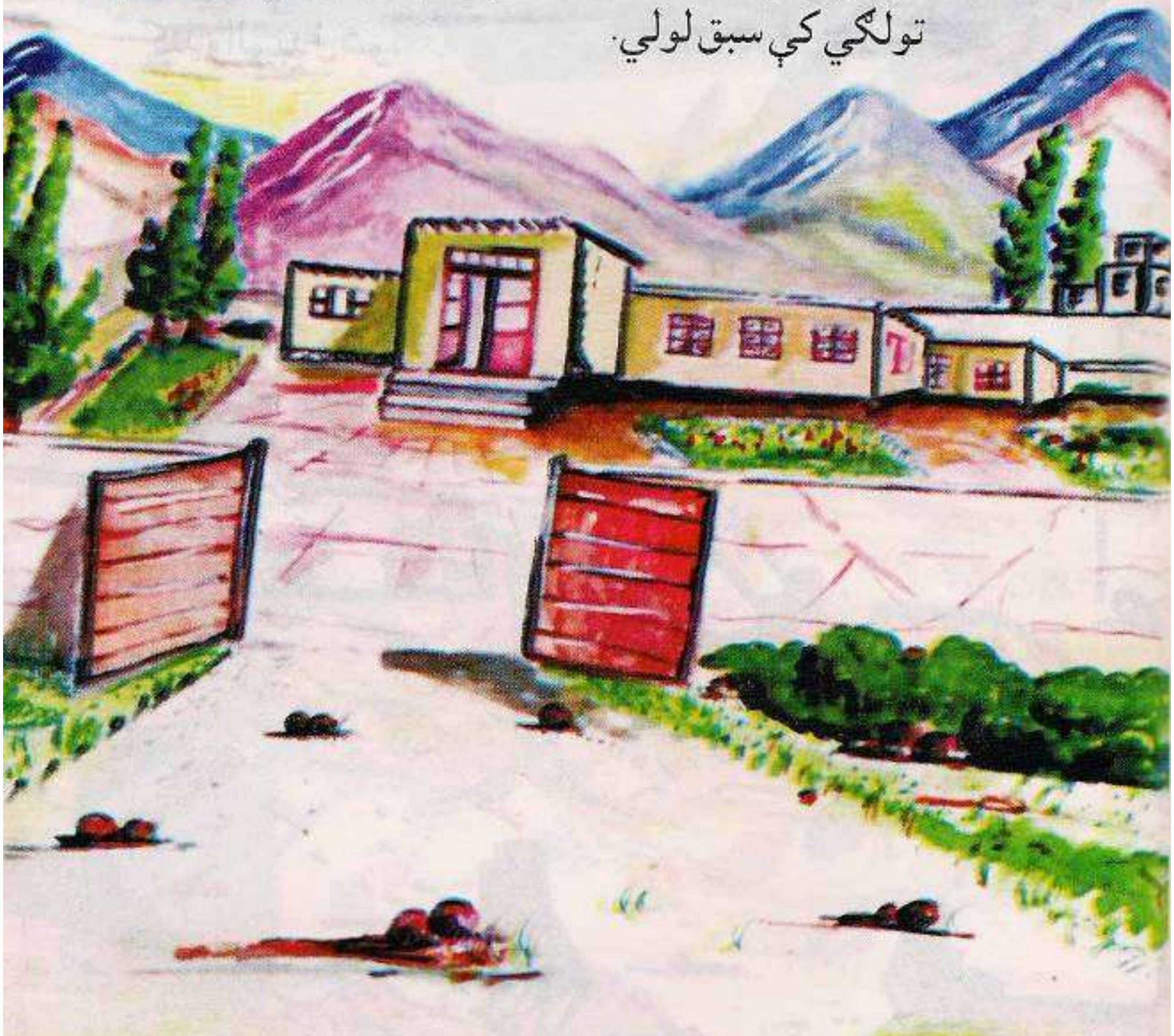

په هغه ښوونځي کې چې احمد سبق لولي یو لومړنی ښوونځی دی چې شپږ ټولګي لري. که څه هم دا ښوونځی ډېر کوچنی وو خو ډېر پاك صفا او زرغون وو. او له دې کبله چې د کلي ماشومانو په دې ښوونځي کې زده کړه کوله ډېر خوشحاله وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اما دې خوښيو ډير دوام ونکړ ځکه يو کال وروسته په کلي کې د روانو جګړو له کبله دا ښوونځی هم په کنډوالو بدل شو.

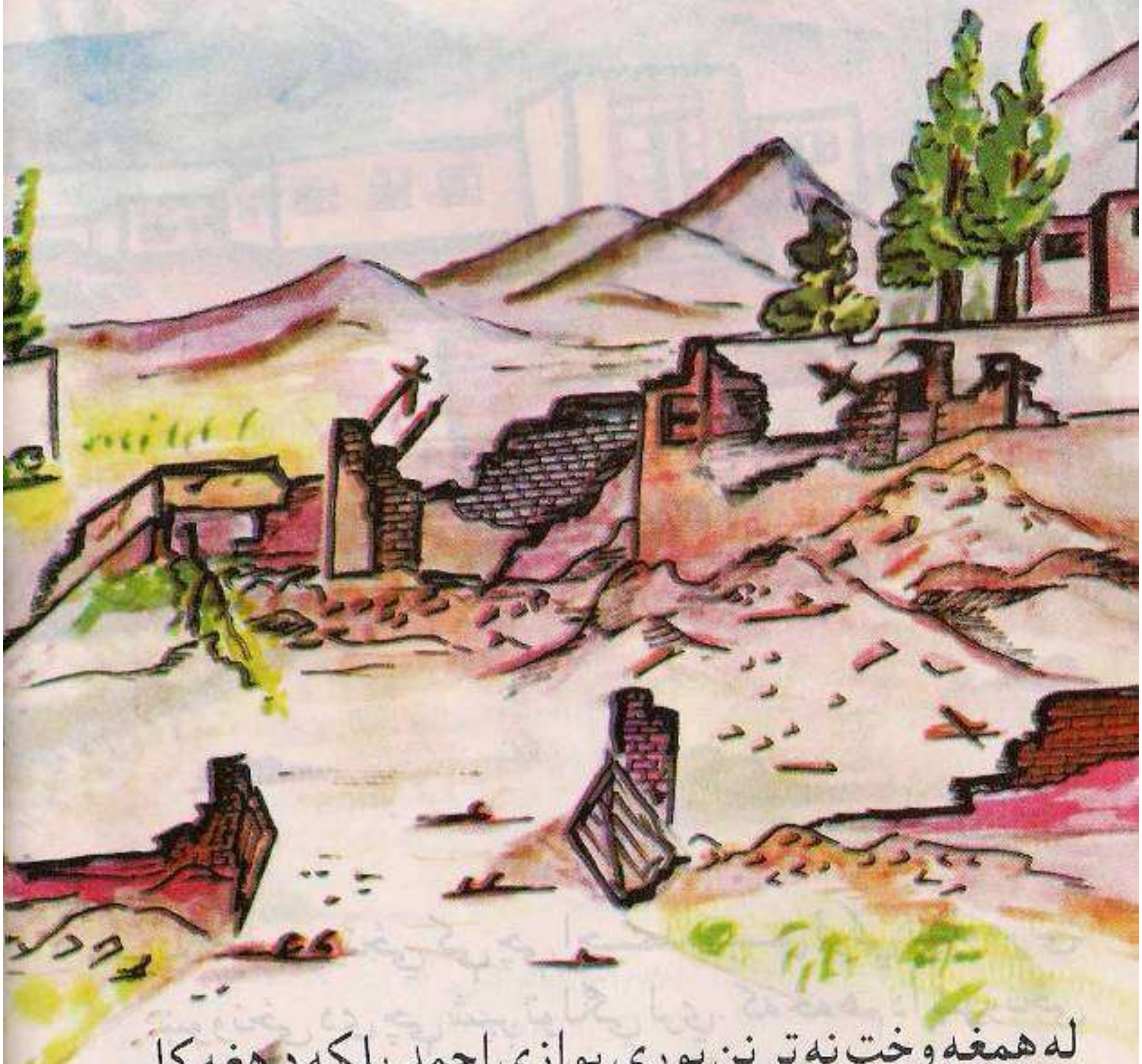

له همغه وخت نه تر نن پورې يوازې احمد بلکه د هغه کلي ټول ماشومان د زده کړې نه پاتې شول. او د هغوي د ژوند ارزښتناکه ورځې بيهوده او عبث تيريدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

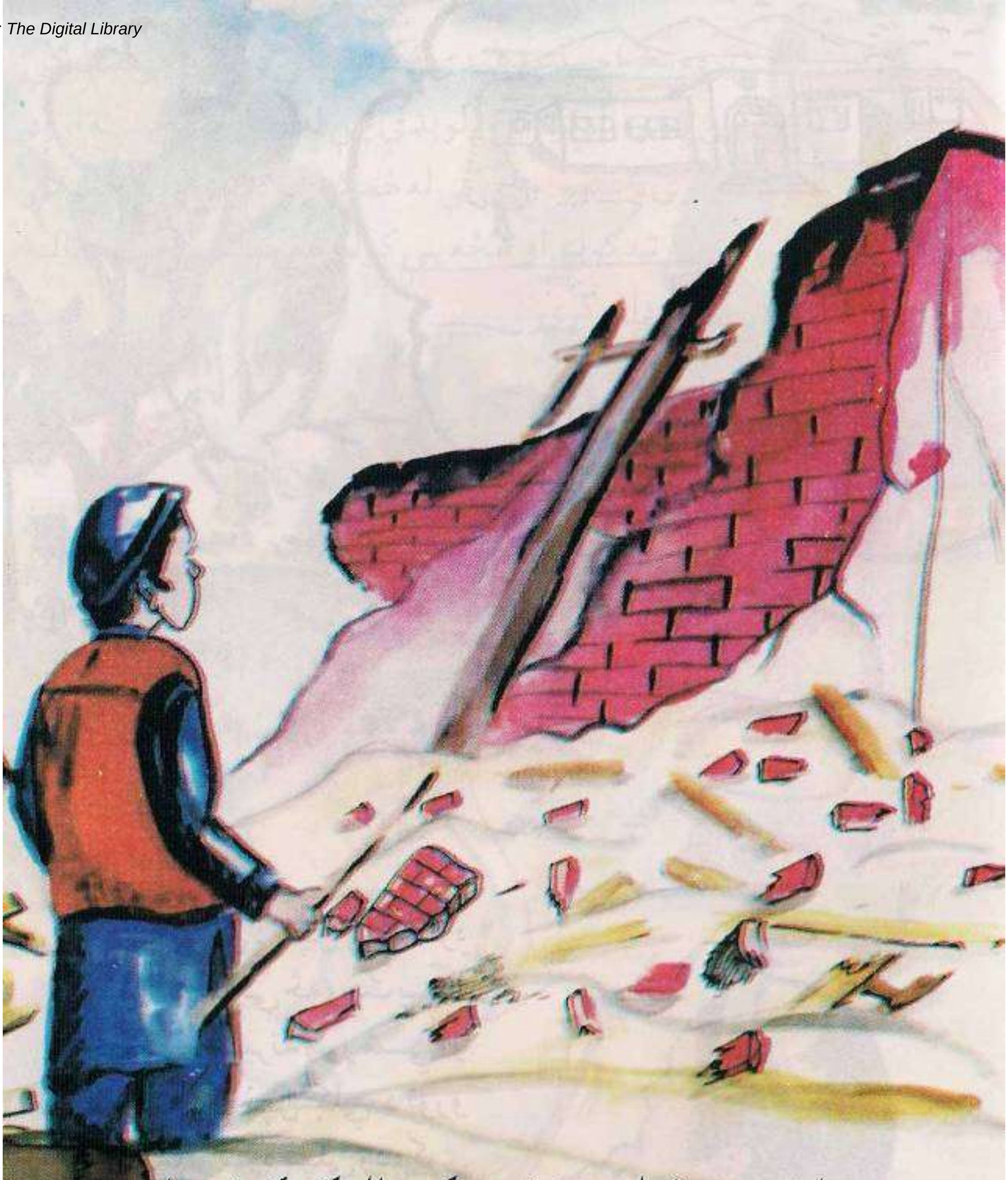

ډېر وخت به د خپل ښوونځي په کنډوالو کې ګرځېده او
هغه ورځې به يې يادولې چې په همدې ځای کې چې
اوس په يوه کنډواله بدل شوی لوبې کولې، زده کړه يې
کوله او د خپل ټولګي والو سره ټوکې ټکالې او خنداوې
کولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد به تل د خپل ځان سره
سوچ کولو چې څه وخت به دا
ښوونځی بیرته جوړ شي او
هغه به د خپل کلي د نورو
ماشومانو سره خپلې زده کړې
ته دوام ورکړي؟
دا هغه پوښتنه وه چې احمد به
تل له خپل ځان سره مطرح
کوله او ددې پوښتنې دحل په
لټه کې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ احمد په همدې فکرونو کې ډوب وُ چې سترګې یې په یوه الوتونکې ولوېدې چې له خپل جسامت نه اوږد او لوی د غنمو وږی یې له ځمکې نه دونې یوې ځانګې ته یوړته کولو او هڅه یې کوله چه خپله ویجاړه ځاله بیرته ودانه کړي.

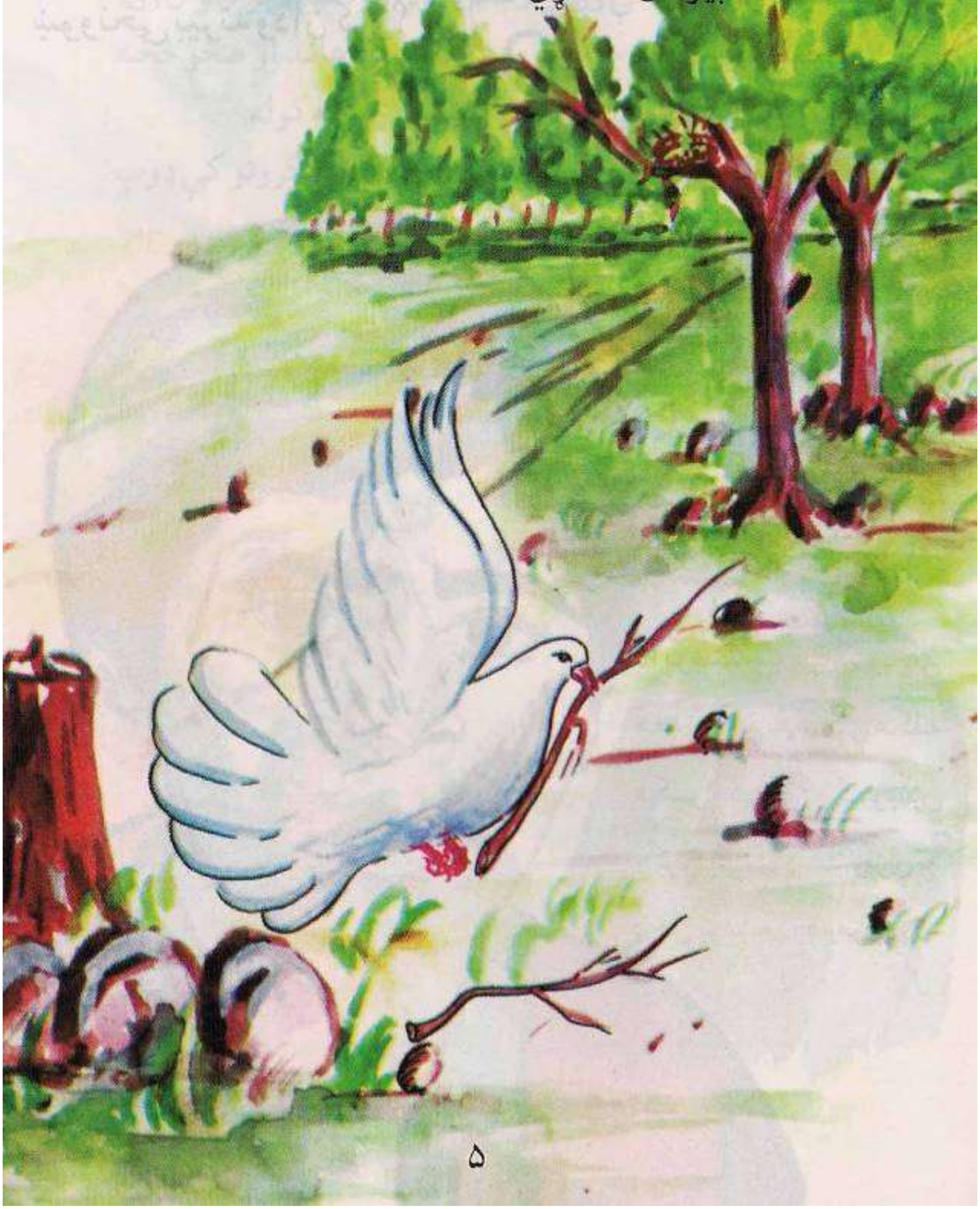

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې احمد دا حالت ولیده د هغه په سترګو کې د هیلو بریښنا وځلیده او خپل ځان سره یې وویل. کله چې یو ناتوان الوتونکې خپله ویجاړه او ورانه ځاله یوازې بیرته ودانولې شي نو آیا مونږ نشو کولای چې خپل ویجاړ ښوونځی بیرته ودان کړو؟

دا پوښتنه سبب شوه چې هغه نور هم په همدې هکله فکر وکړي او کوښښ وکړي چې دې ستونزې ته د حل یوه ښه لاره ومومي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی احمد د موضوع په هکله خپل پلار سره مشوره وکړه اما د هغه پلار چې له لیك لوست څخه برخمن نه ؤ احمد ته یې وویل چې «د ښوونځي جوړول زموږ او ستاسو کار نه دی دې خبرو پسې مه ګرځه» اما احمد چې د خپل ښوونځي یو ممتاز زده کوونکی وو او د علم په زده کړه کې ډیر لیوال وو، د خپل ښوونځي د جوړولو په هکله یې له هاند او هڅو څخه لاس وانخیست او دا جمله یې ځان سره زمزمه کوله.

(چې پسې ګرځې هغه به مومې) او په خپل فکرونو کې ډوب شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ احمد خپل يو شمير د ښوونځي ټولګي والو
او ملګرو ته چې په همدې کلي کې اوسيدل لاړ او
هغوي سره يې دا پوښتنې شريکې کړې.

- څه وخت به زموږ ښوونځی بيرته فعال شي؟
- څوك به هغه بيرته فعال کړي؟
- موږ به تر څه وخت پورې په کوڅو کې ورځې تيروو او ...

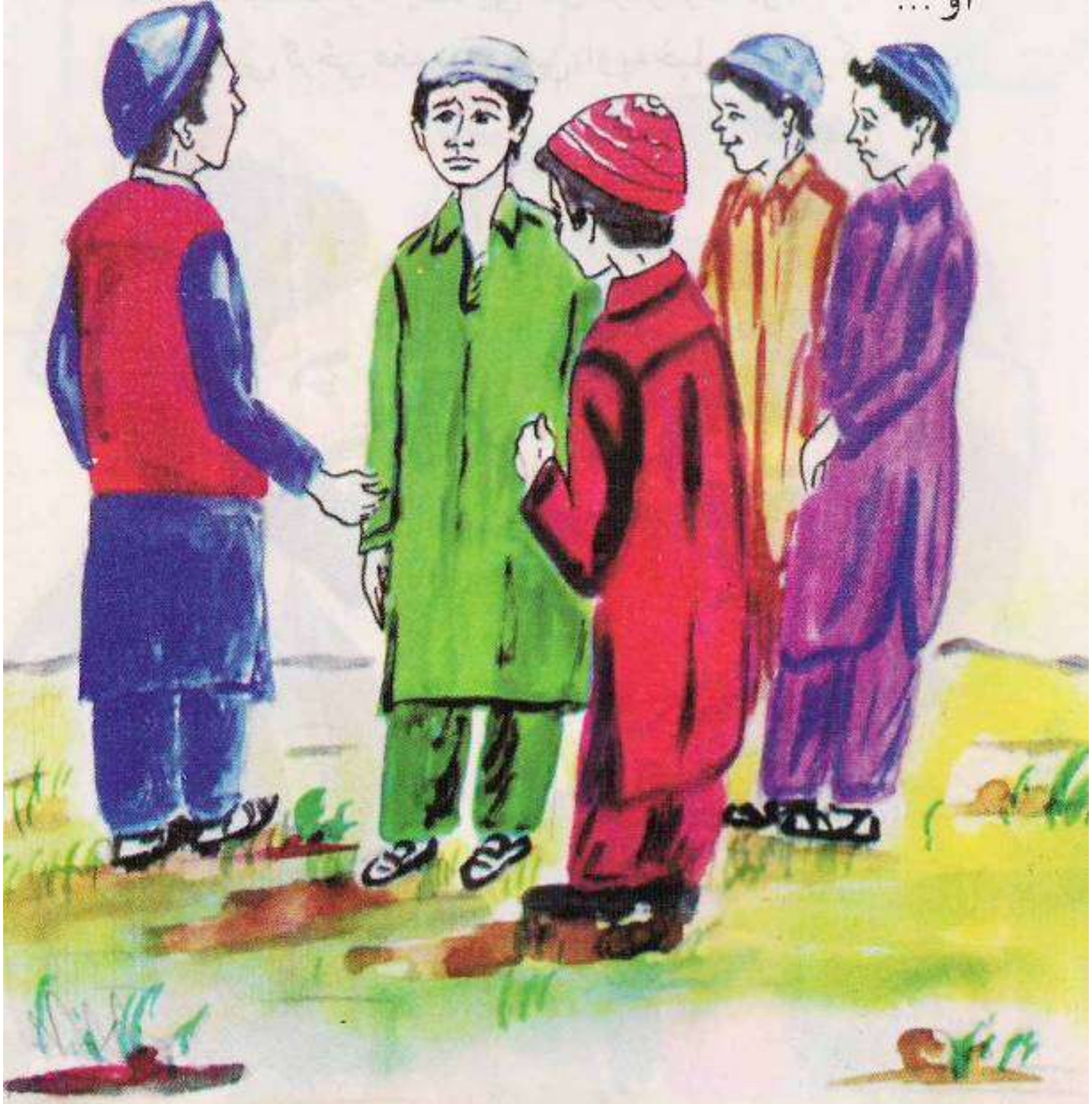

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد ټولګیوالو او ملګرو ډول ډول نظریې او ځوابونه ورکړل خو ټول په دې فکر کې وو چې نور څوک به دوی ته دا کار وکړي.

وروسته احمد په ډېر نرمۍ سره له هغوي څخه پوښتنه وکړه که دا کار مونږ پخپله ورو ورو سرته ورسو څنګه به شي؟

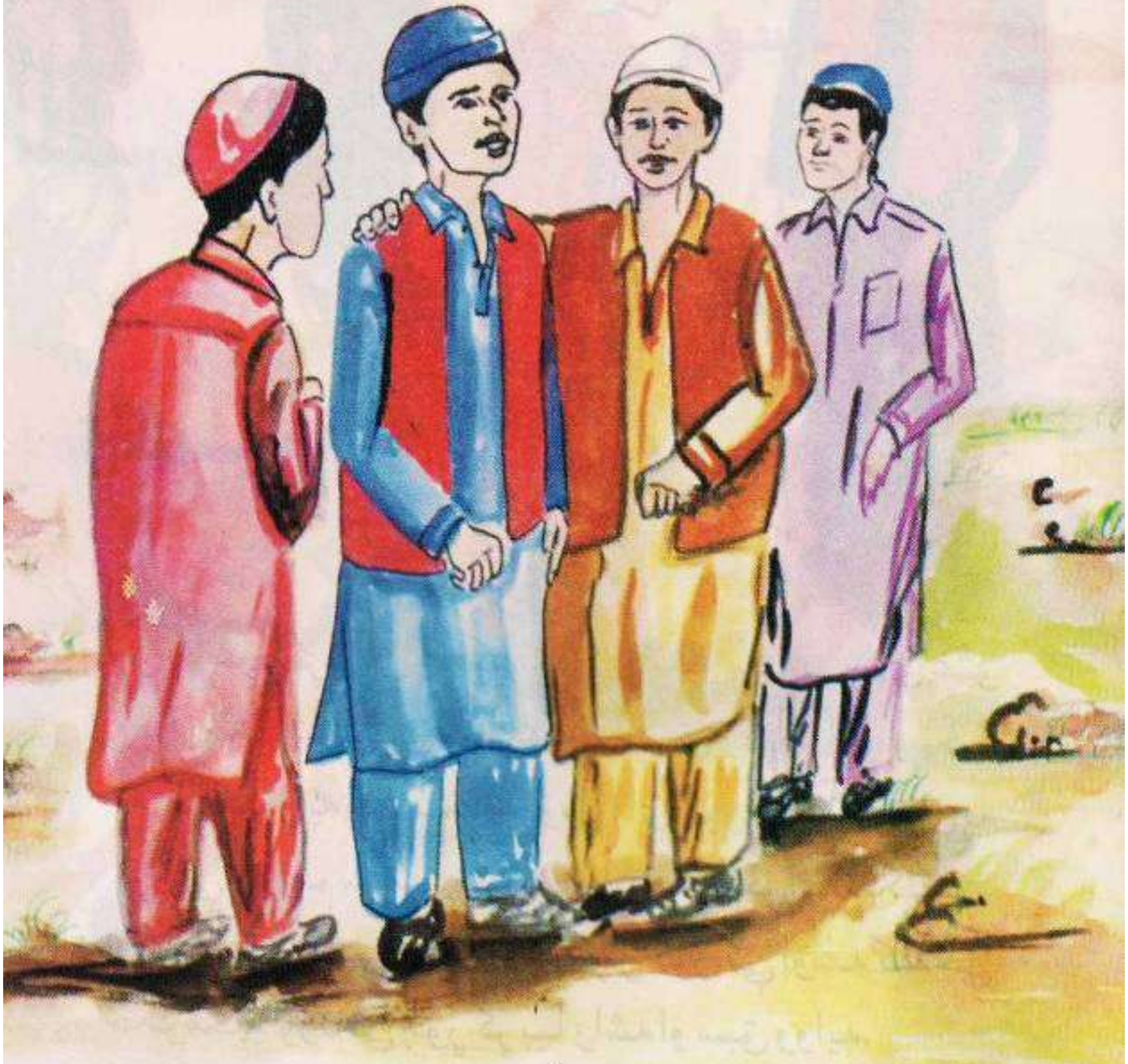

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي خبرې په اوريدو سره عجيب آوازونه او مسخره آمزه خنداګاني اوچتې شوې يو تن په خندا سره وويل: وروڼو احمد ليونی شوی ده خداي د هغه وبخښي ډير ښه هلك وو.

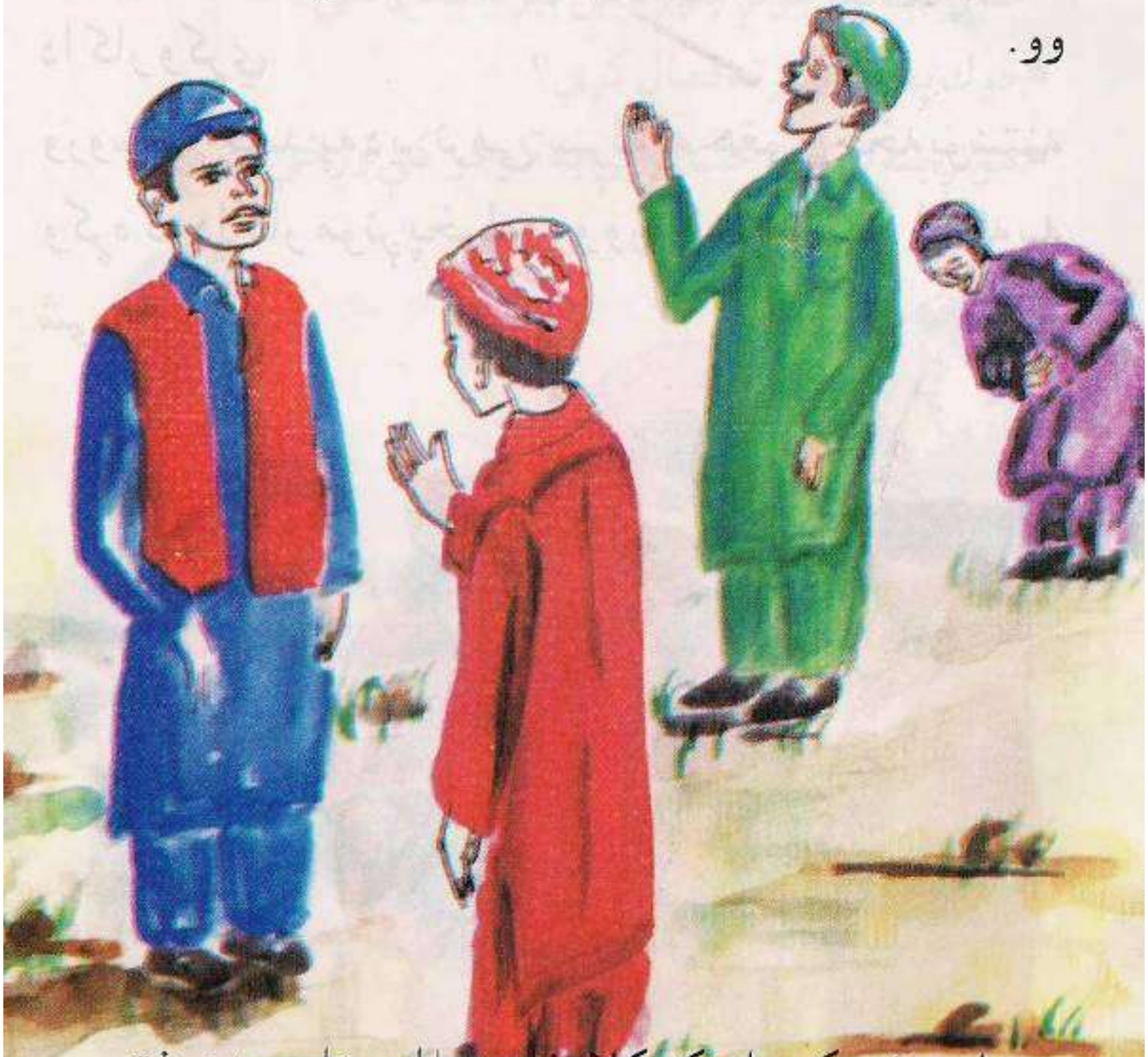

بل به غږ وکړو: اي کج کلاه خانه زما او ستا يې پدې غټو خبرو څه؟ (شوله دې وخوره او پرده دې وکړه). له بلې خوا نه بـه بل په مسخرو وويل: اي کور کوري کوترې په تولګې کې هم ستا د سبق ويلو سره موږ په تنګ وو. اوس هم سبق پسې نښتی يې خپل کور کې اوسه کله چې حکومت ښوونځی جوړ کړ بيا راشه او سبق وو ايه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد ددې خبرو په اورېدو سره بې له دې چې څه ووايي
ډېر مايوسه شو ، له خپلو ټولګيوالو دوستانو څخه جلا
شو او کورته روان شو. يوه شېبه وروسته د يو کوچني
يوم سره د ښوونځي په لور روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

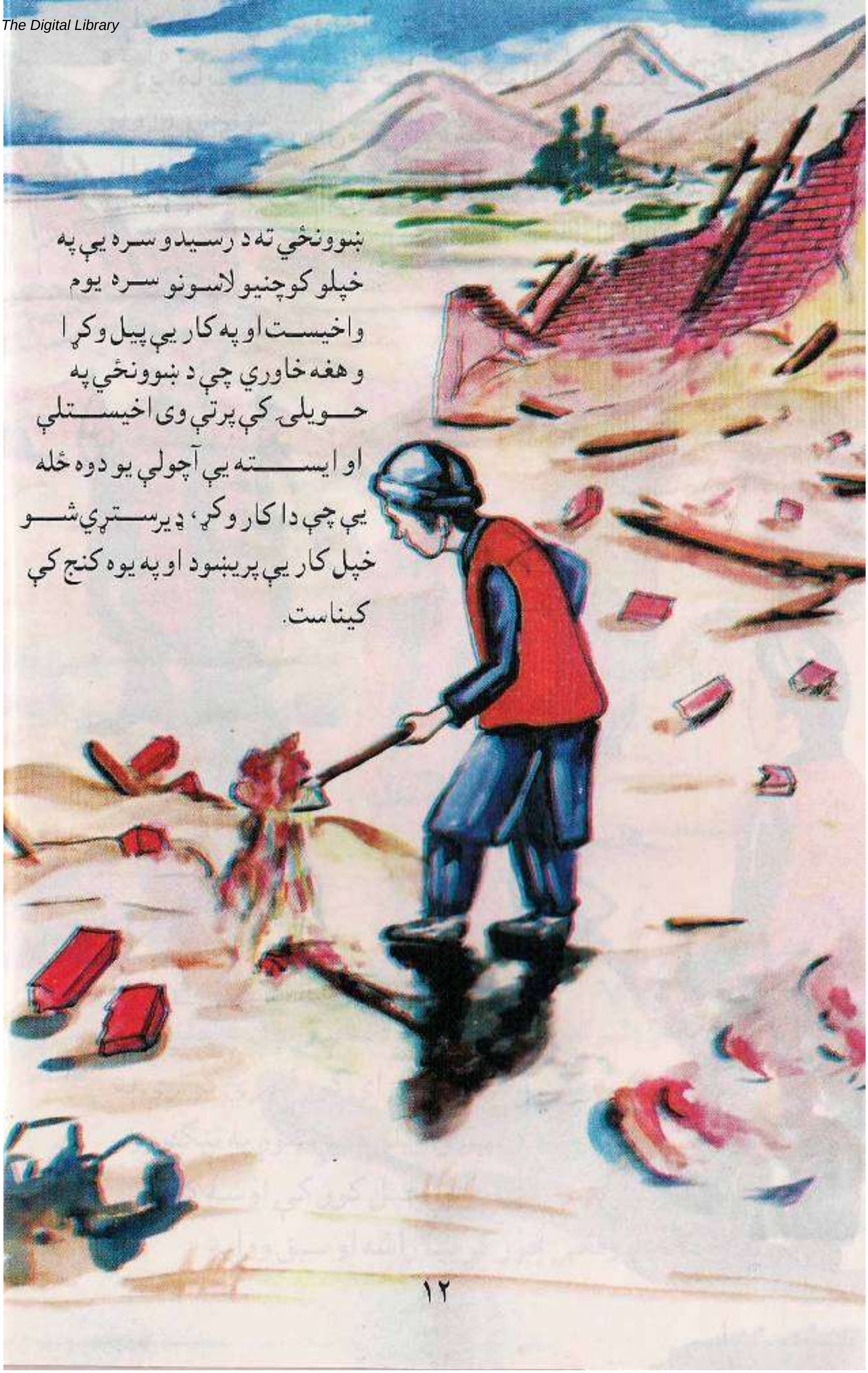

ښوونځي ته د رسيدو سره يې په خپلو کوچنيو لاسونو سره يوم واخيست او په کار يې پيل وکړ او هغه خاوري چې د ښوونځي په حويلۍ کې پرتې وې اخيستلې او ايسته يې اچولې يو دوه ځله يې چې دا کار وکړ، ډېر ستړی شو خپل کار يې پرېښود او په يوه کنج کې کېناست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

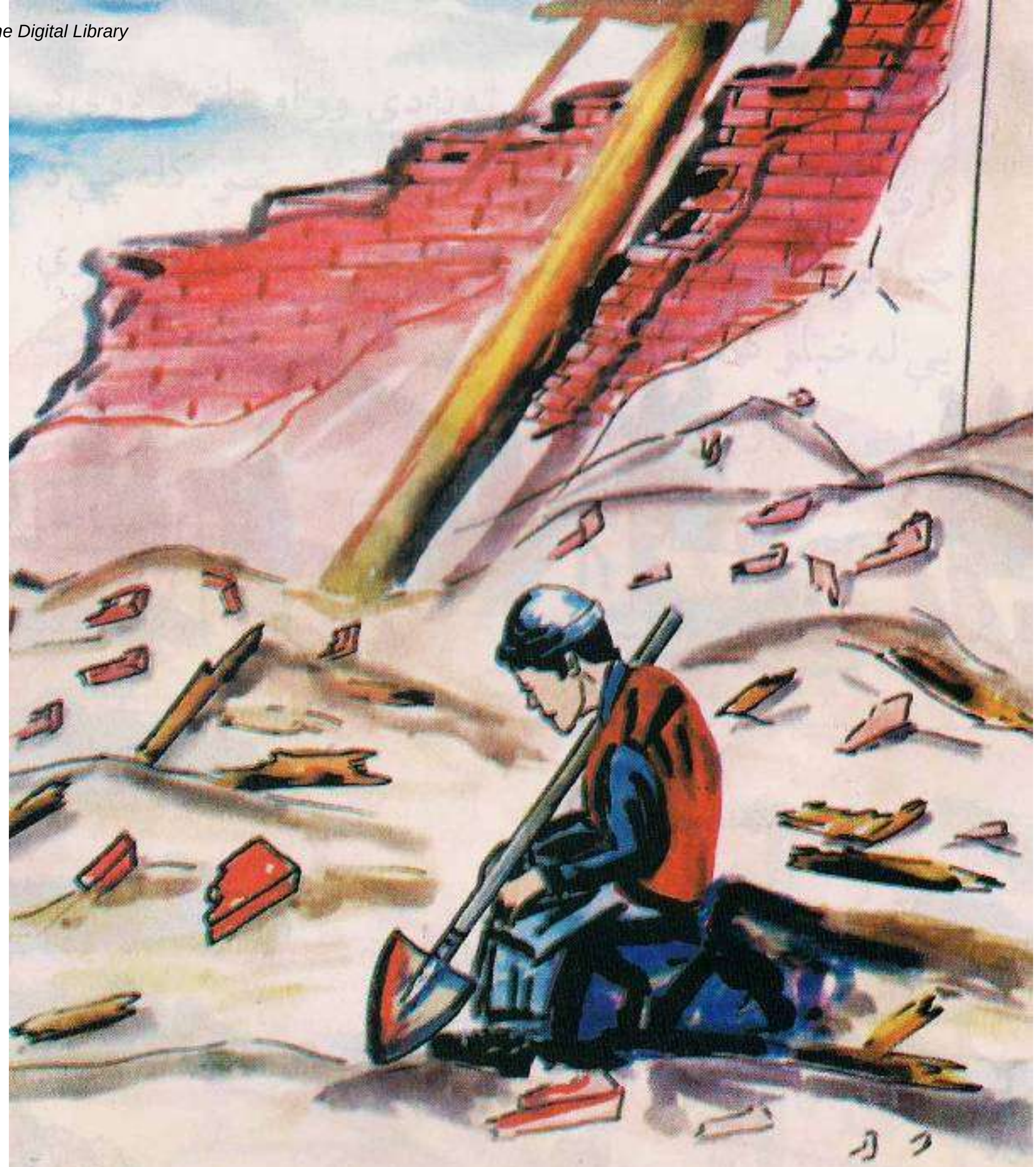

هغه د یوې ډبرې پر سر کیناست او په چرتونو کې ډوب
شو چې څنګه کولې شي دا کار چې په رښتیا هم د هغه د
توان نه اوچت وو، وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

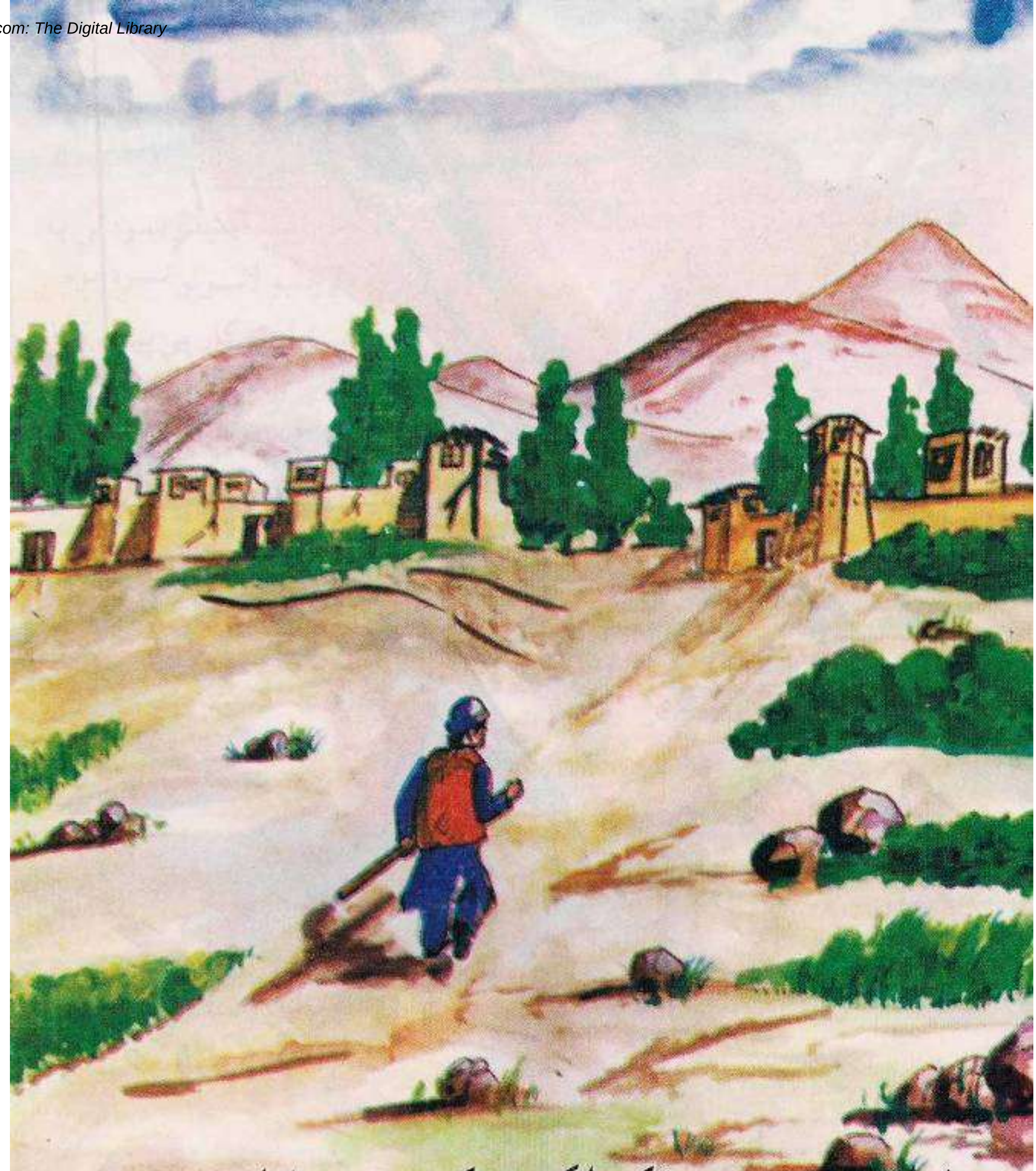

د خپلو چرنو په مینځ کې لکه چې کومه د حـــل لاره یې پیدا کړې وې په چټکۍ سره د خپل ځای نه اوچت شو او د خپل کور په لور روان شـــو وروســـته چې یو م یې په کور کې پرېښود بیرته د خپل کور څخه راووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د بل کلي په لور چې دوي ته نژدې وو او هلته د دوي د دري مضمون د ښوونکي کور وو روان شــــو. کله چې د خپل ښوونکي کورته ورســيد. لږ څه وځنډیده او خاورې یې له خپلو کالو څخه پاکې کړې. کالې یې جوړ کړل او په ورویې دروازه وټکوله.

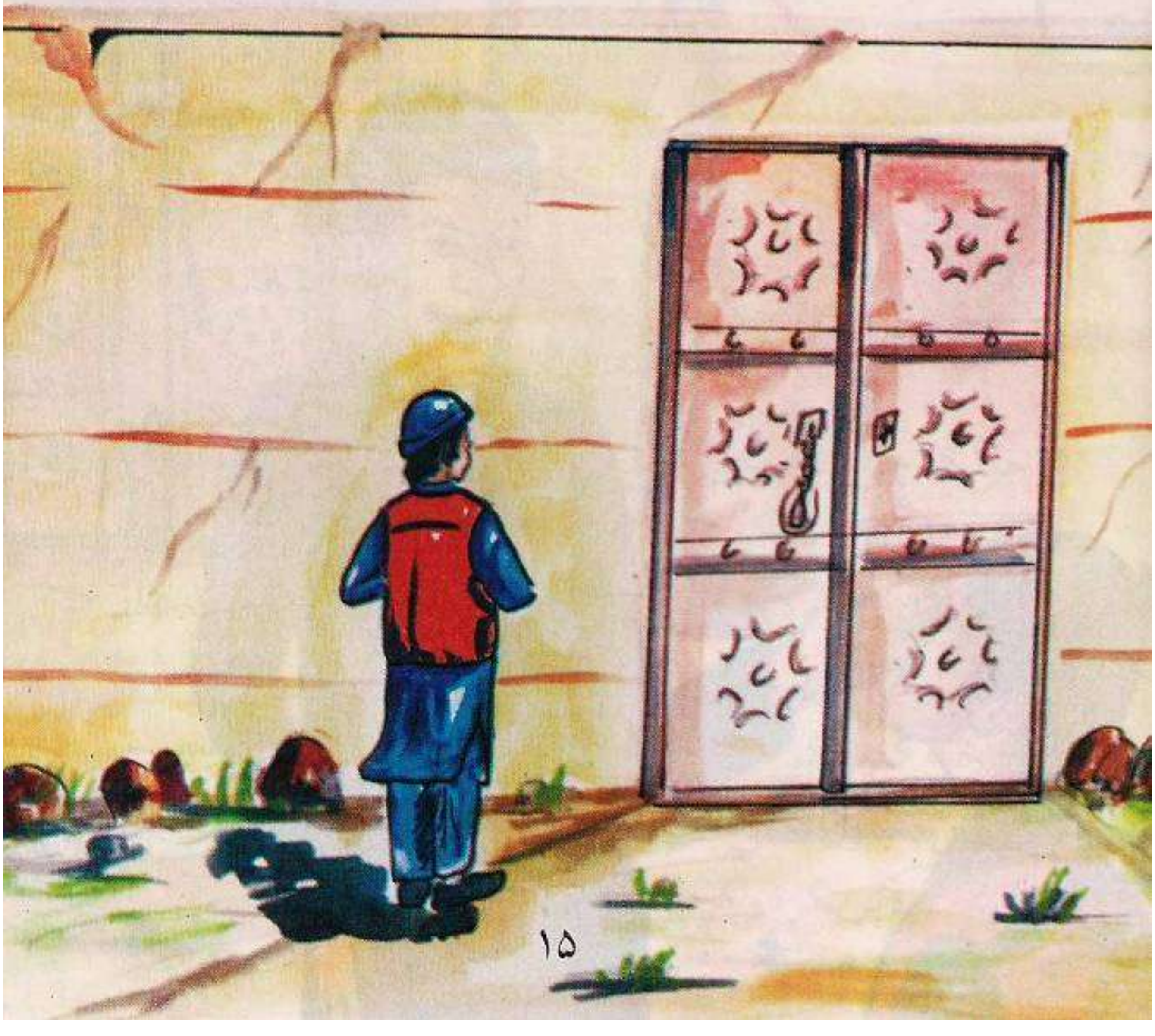

(c) ketabton.com: The Digital Library

 څو شیبې وروسته ښوونکي دروازه خلاصه کړه.
ښوونکي چې احمد یې د هغه د استعداد، لیاقت او اخلاق د پاره ورته کړان وو داحمد په لیدو ډېر خوشحاله شو. او احمد څخه یې غوښتنه وکړه چې کورته ورشي اما احمد د سلام او لاس ښکلولو نه وروسته د خپل ښوونکي څخه وغوښتل چې هغه سره یو څو شیبې خبرې وکړي او هغه ته لارښوونه وکړي.

احمد ټولې خبرې چې د هغه په ذهن کې وې ښوونکي ته بیان کړې او هغه څخه یې ددې موضوع د حل د لارې غوښتنه وکړه.

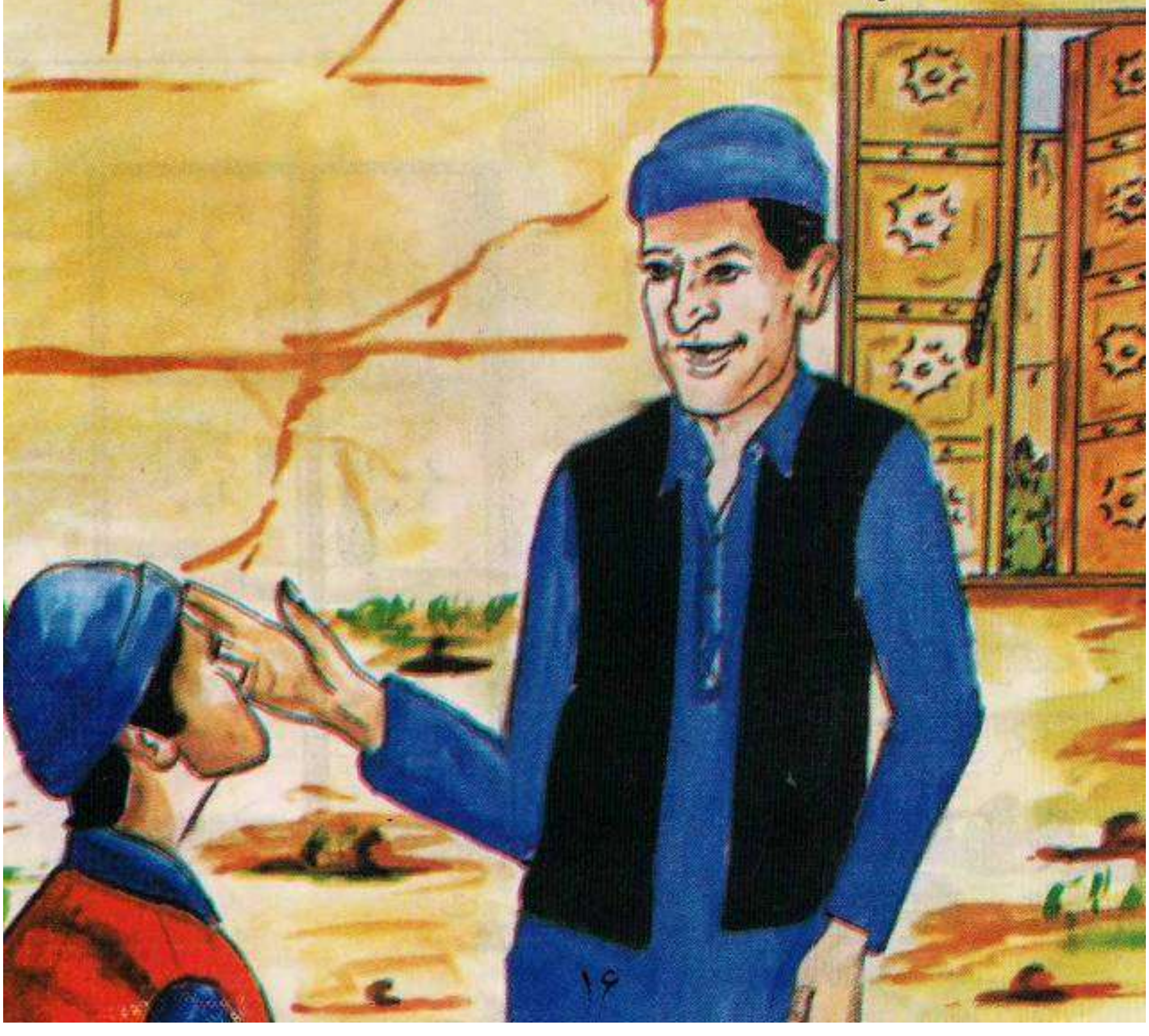

(c) ketabton.com: The Digital Library

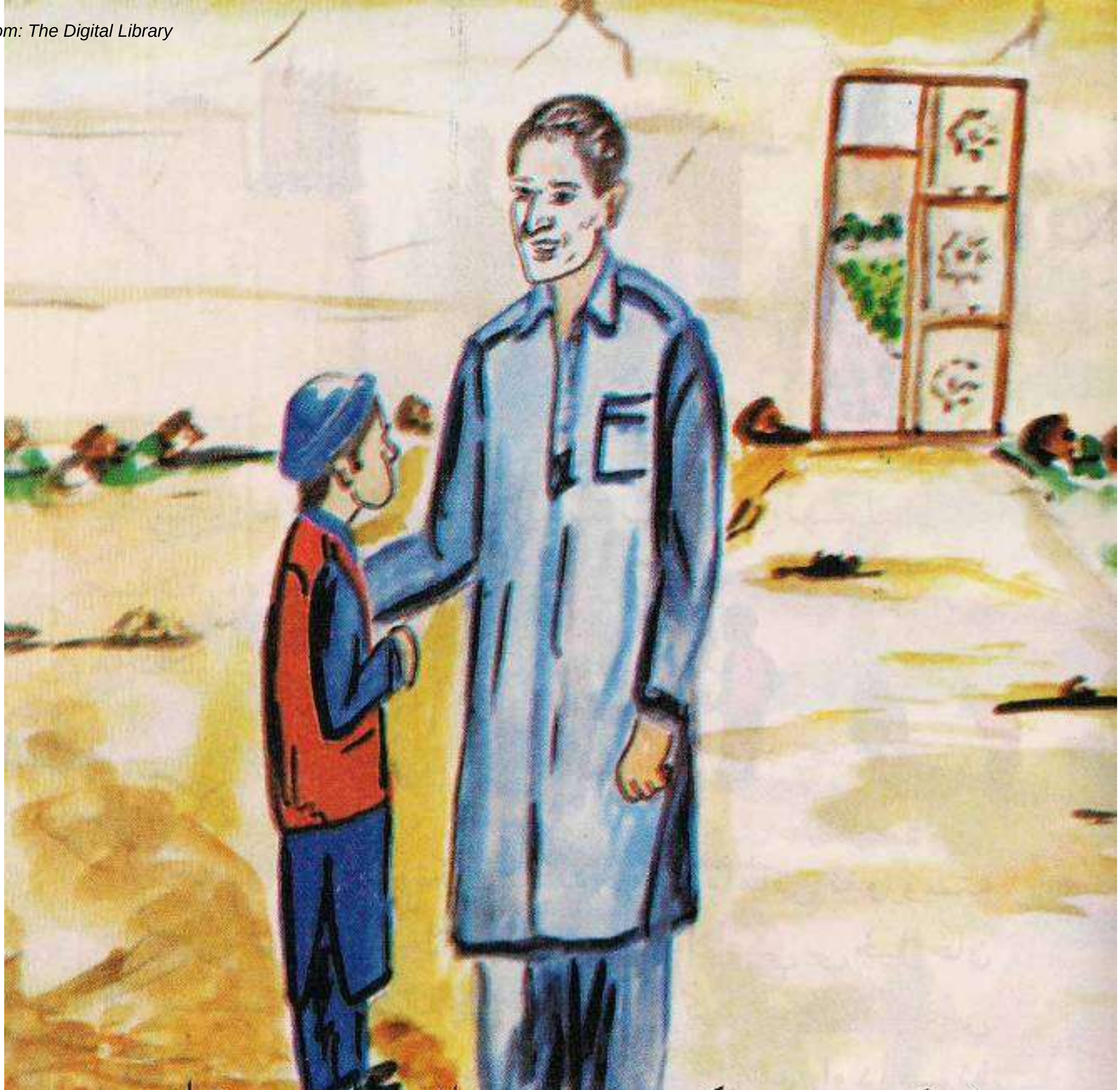

ځرنګه چې ښوونکی یو ډیر مهربانه، خلکو دوست او پوه
سړی وو او د بیکارۍ نه هم ډیر تیری شوی وو. د احمد
خبرو اترو وروسته دواړو دا فیصله وکړه چې صبا سهار
احمد د خپل ملګري او ټول هغه زده کوونکي چې په شا
او خوا کلیو کې اوسیږي او په دې ښوونځي کې سبق
لولي د ښوونځي خواته راټول کړي چې په دې هکله په
ګډه سره پریکړه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد د خپل ښوونکی سره له خدای په امانۍ نه وروسته په چټکۍ سره په لاره روان شو. په لاره کې یې خپل ځان سره دعا کوله چې خدای دې وکړي چې د هغه هڅې نتیجه ورکړي، ښوونځی ژر بیرته ودان شي او درسونه بیرته پیل شي.

هغه ډیر په چټکۍ سره تللو چې ژر تر ژره هلکان هم خبر کړي په پای کې احمد د خپل دوه درې ملګرو او ټولګي والو په مرسته وکولای شول چې زیات شمیر زده کوونکي خبر کړي چې صبا سهار په اته بجو ټول ښوونځي ته حاضر شي چې ښوونکی د ښوونځي بیرته پیل کیدو په هکله هغوي سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبا سهار يو زيات شمير زده کونکي د ښوونځي خوا ته راټول شوي وو او خپل ښوونکي ته منتظر وو. اته بجې وې چې ښوونکی را څرګند شو. احمد ډير خوشحاله وو ځکه چې ښوونکی يوازي نه وو. هغه سره سر ښوونکی او يو بل ښوونکی هم د ښوونځي په لور را روان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر ښوونکي او ښوونکو په ليدو سره د زده کونکو شور ماشور آرام شو او ټول په منظم ډول د کتار يا د ليکې په شان ودريدل. سر ښوونکي او ښوونکو په را نژدې کيدو سره زده کوونکو ته سلام وړاندې کړ او ټولو زده کوونکو په يو آواز سره (وعليکم) وويل. وروسته بيا سر ښوونکی په يو لوړ ځای ودريده او د زده کوونکو د حال پوښتنې نه وروسته يې خپلو خبرو ته داسې ادامه ورکړه:

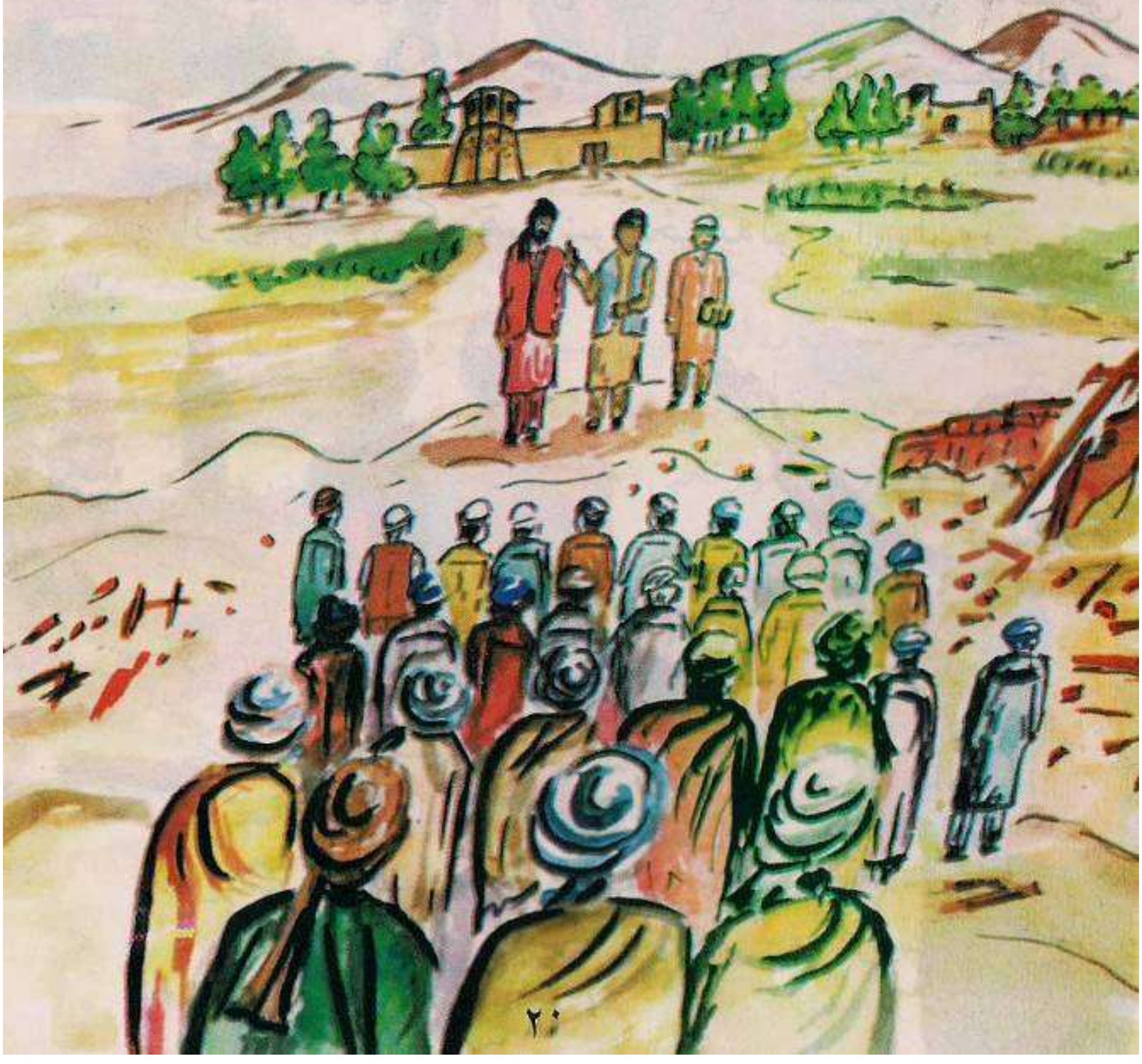

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو زده کونکو !

څه رنګه چې تاسو خبریاست پوره یو کال کیږي چې زمونږ ښوونځی ویجاړ شوی دی او متاسفانه د ورانوونکو جګړو له کبله هیڅ څوك ددې ښوونځي د ودانولو په فکر کې نه دي او بدبختانه د تاسو یو کال ژوند په عبث تیر شو. تاسو خپله فکر وکړئ ددې یو کال په موده کې مونږ څومره سبق، کتابونه او تعلیم نه وروسته پاتې شوي یو.

ولې بیا هم ډیر د خوښۍ ځای دی چې مونږ او تاسې ددې ښوونځي د یو زده کونکي د همت په اساس چې احمد نومیږي دلته راټول شوي یو.

دا شوق او علاقه چې تاسو یې تعلیم ته لري ددې باعث شو چې مونږ هم پدې فکر کې شو چې څرنګه خپل ښوونځی بیرته ودان کړو. له دې کبله ما ستاسو د ښوونکو سره یو ځاي پرون د یوې بهرنۍ موسسې غړي سره چې په کوز کلي کې په ماین پاکولو کې بوخت وو خبرې وکړې او د هغوي نه مو غوښتنه وکړه چې د خپل تراکتور په واسطه یوازې د ښوونځي ځمکه اواره یا (هموار) کړي هغوي هم ژمنه وکړه چې نن د لس بجو نه تر دولس بجو پورې خپل تراکتور د هغه د چلونکي سره مونږ ته راولیږي.

اوس زه تاسو نه غواړم چې لاسونه سره ورکړي او د تراکتور د رارسیدو نه مخکې د میز او څوکۍ تختې او نور شیزونه خاورو نه ټوله کړئ او یو کنج کې یې کیږدئ. او په یاد ولرئ چې د ښوونځي له اوارولو څخه وروسته په همدې خاورې باندې سبق پیلوو. خو پدې شرط باندې چې هوا ښه وي او کله چې وربښت وي نو رخصتي به کوو.

زه پوهیږم چې دا رنګه سبق ویل به ډیر ګران وي خو مونږ چاره نلرو باید له ستونزو سره جوړ جاړی وکړو. وروسته بیا خدای(ج) مهربانه دی چې د حل لاره پیدا شي او په یاد ولرئ چې د ماین پاکولو د مامورینو دویناوو په اساس زمونږ د ښوونځي ساحه له ماینونو څخه پاکه شوې ده اوس بسم الله ویلو سره خپل کار پیل کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر ښوونکي د خبرو پای ته رسید و سره یو عجیبه غوښتنې
شور او شوق د زده کونکو په زړونو کې د ښوونځي بیرته پیل
کیدو له کبله پیدا شو. ټولو په خوشحالۍ سره په کار پیل
وکړ. او په ګډه یې د تختو او لرګیو په ټولولو د ښوونځي د
شا او خوا څخه پیل کړل. د ښوونځي ساحه ډیره لویه نه وه نو
دا کار په چټکۍ سره پای ته ورسید.

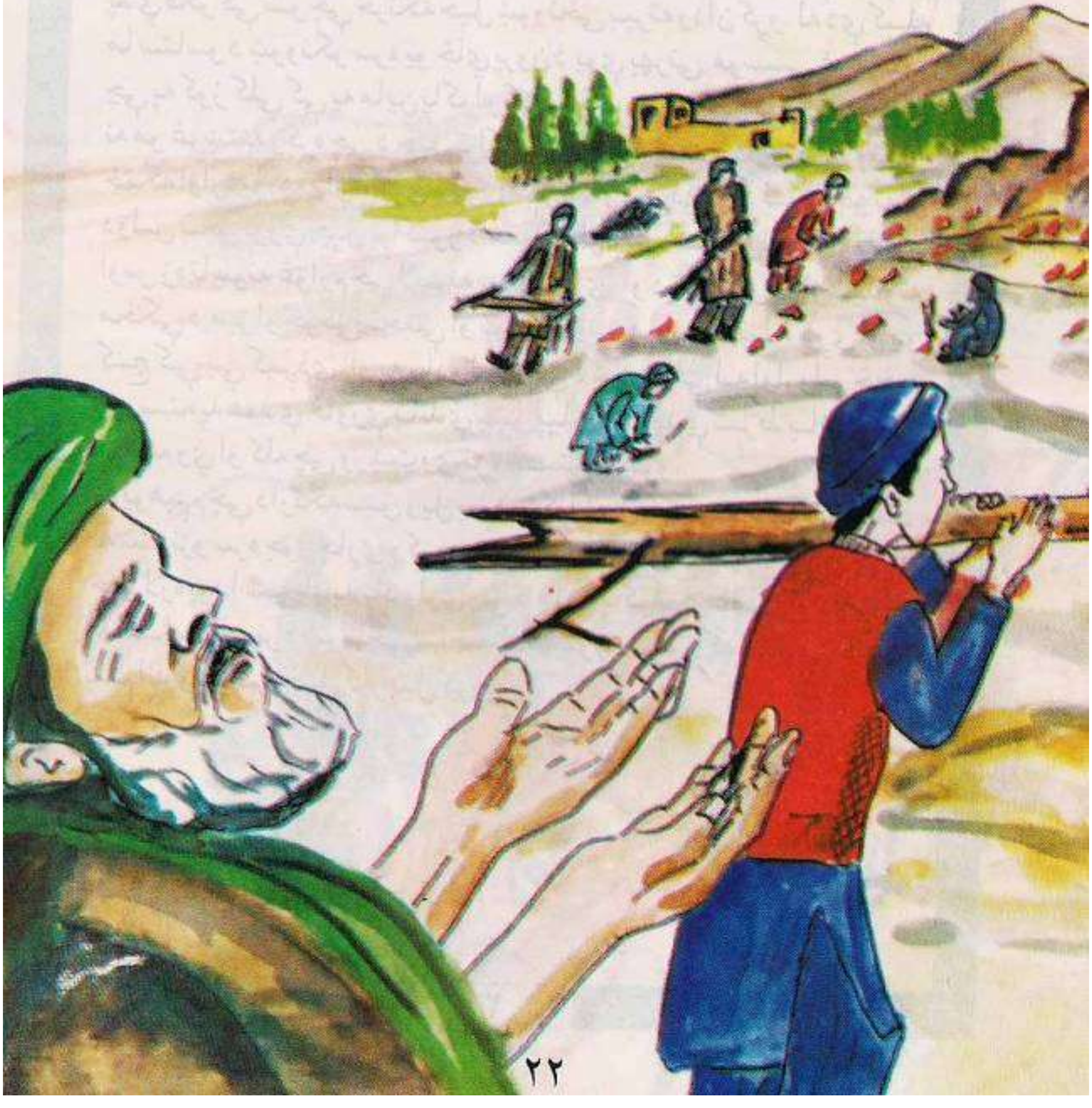

(c) ketabton.com: The Digital Library

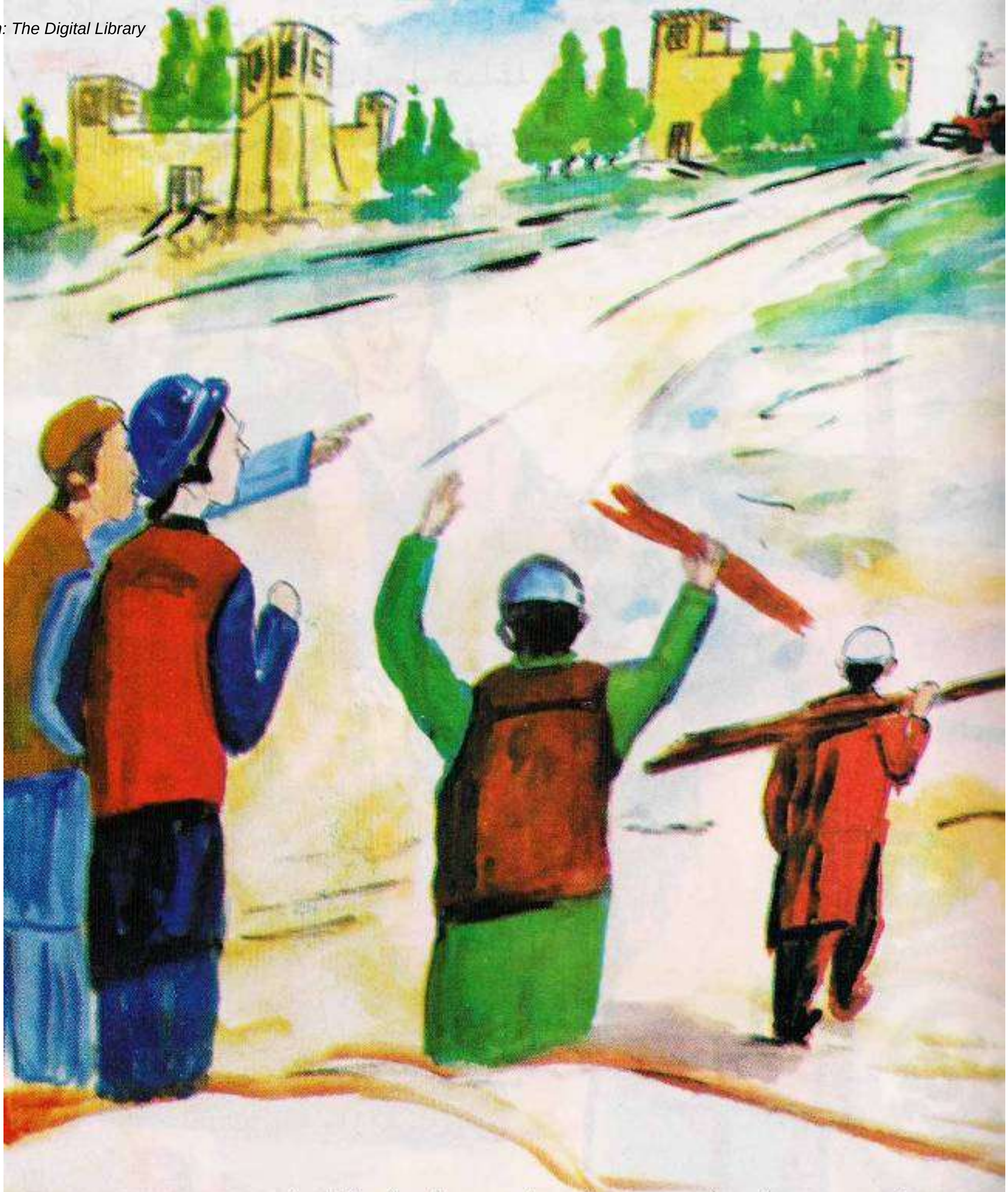

دتختو، دروازو او نورو شیانو د راټولو کار له ښوونځي څخه خلاص شو ناڅاپه د تراکتور د ماشین اوچت آواز د ټولو زده کونکو پام راواړاوه. چې د لرې نه د ښوونځي په لور روان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې تراکتور ښوونځي ته نږدې شو د زده کونکو شور او
شوق او آوازونه زیات شول. هماغه وو چې سر ښوونکی د
تراکتور چلوونکي خوا ته نږدې شو. اویو څه خبرې یې ورسره
وکړې بیا د تراکتور چلوونکی خپل کار پیل کړ.

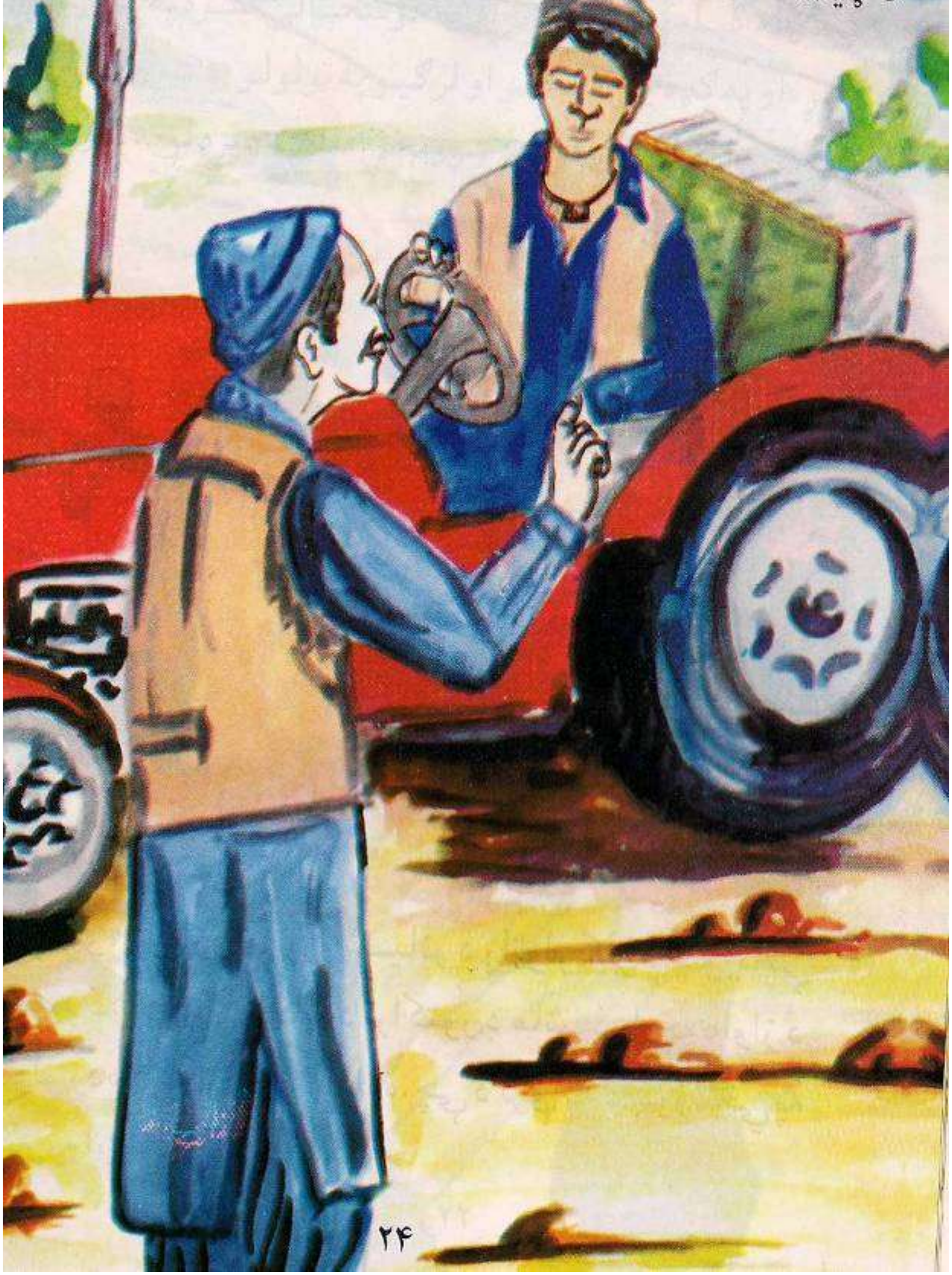

(c) ketabton.com: The Digital Library

زده کونکو په ډیره حــیرانتیا ســره د تراکتور کار ته پام
کاوه چې څرنګه دا وړوکی ماشین د خاورې غونډۍ ځان
سره مخکې وړي او ځمکه اواروي.

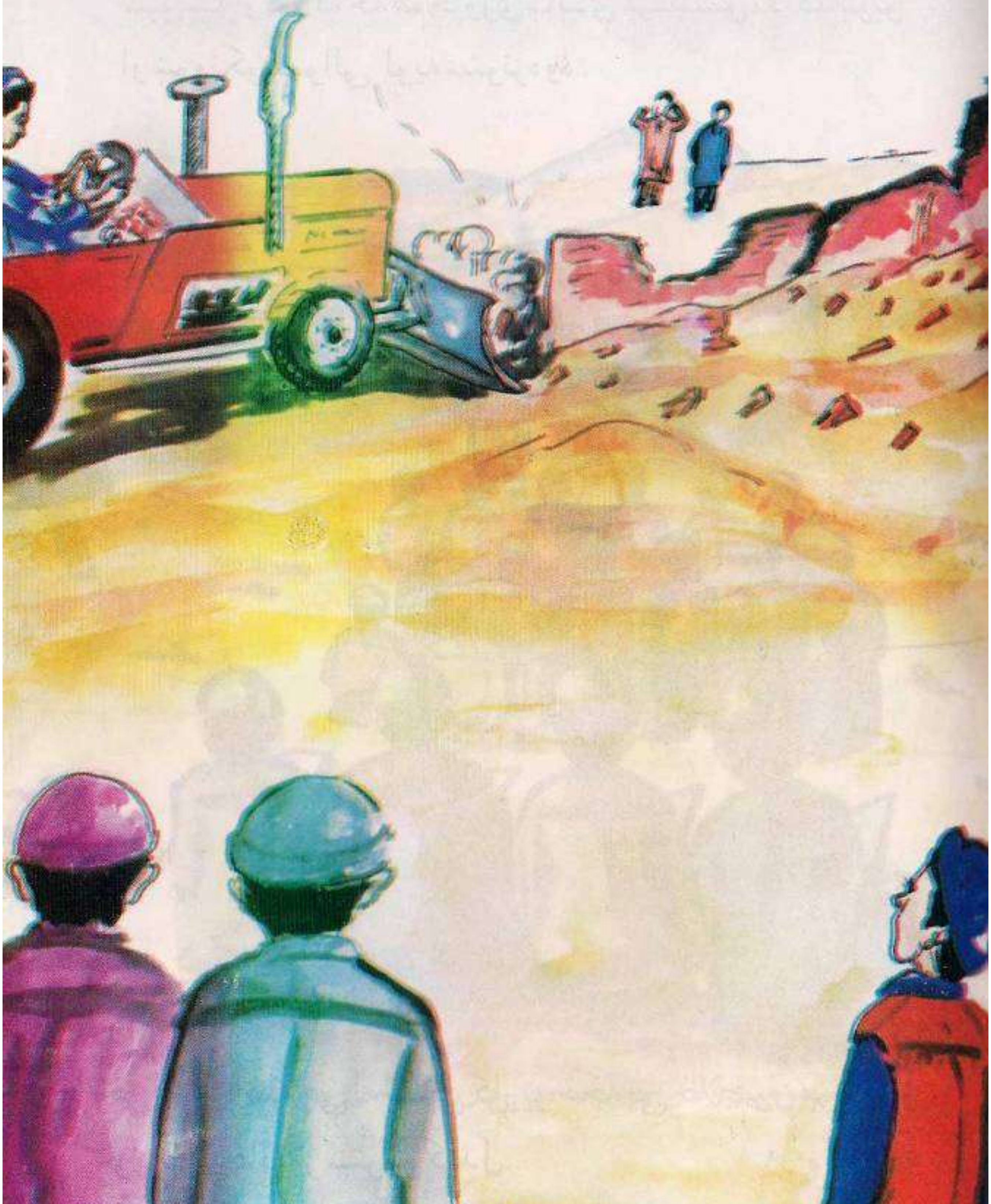

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې توګه په صبا يې ښوونځی پيل شــو. که څه هم زده کوونکي ډير لږ وو خو بيا هم ښوونځي په ګوټ ګوټ کې په اواره شوې ځمکه باندې د بېلابېلو ټولګيو په عنوان په خپل سبق پيل وکړ. که څه هم خاورې باندې کيناستل، د کتابونو او ښوونکو کموالی لويه ستونزه وه.

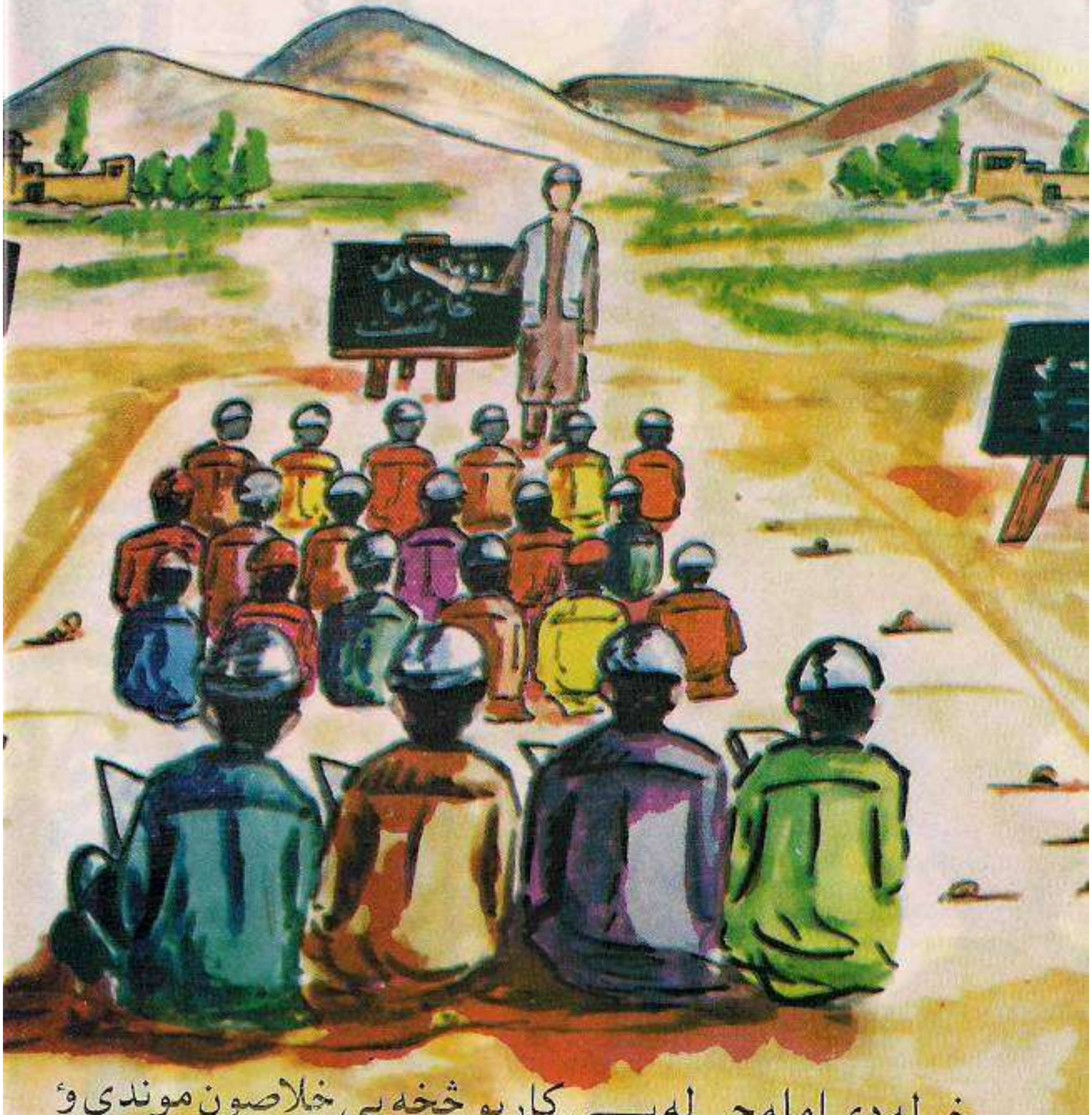

خو له دې امله چې له بــې کاريو څخه يې خلاصون موندی و ټول خوشحاله ترسترګو کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

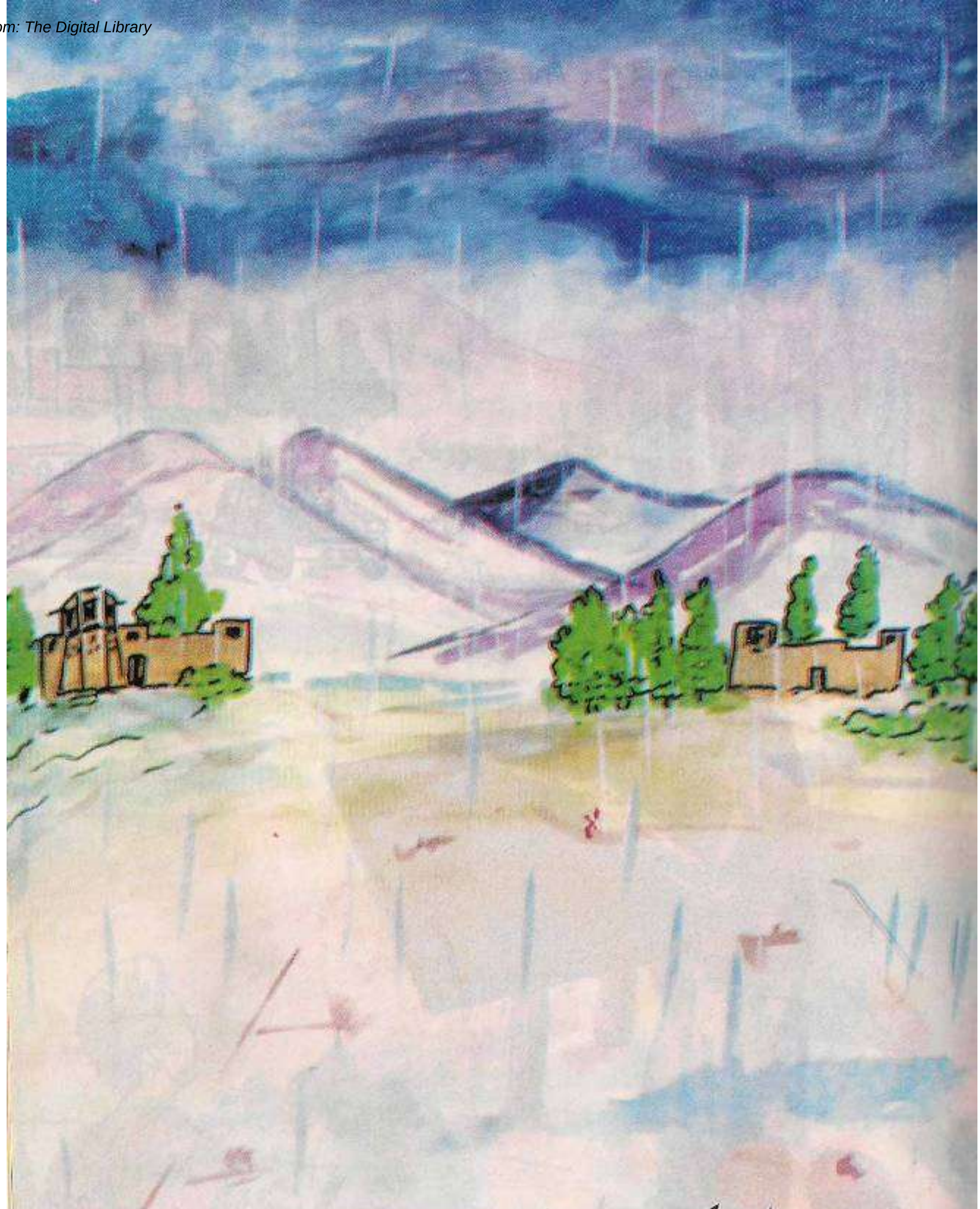

ورځې همدا رنګه تیریدې کله بـه چې هوا صفا او لمریزه
وه نو سبـق وو او کله بـه چې ورښت وو نو ښوونځی بـه
رخصت وؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغوايي د مياشتې په ورځو کې يوه ورځ چې زده کوونکي په سبق ويلو بوخت وو، دوه درې موټرو چې د ښوونځي خواته ودريدل د زده کوونکو توجه يې ځانته جلب کړه.

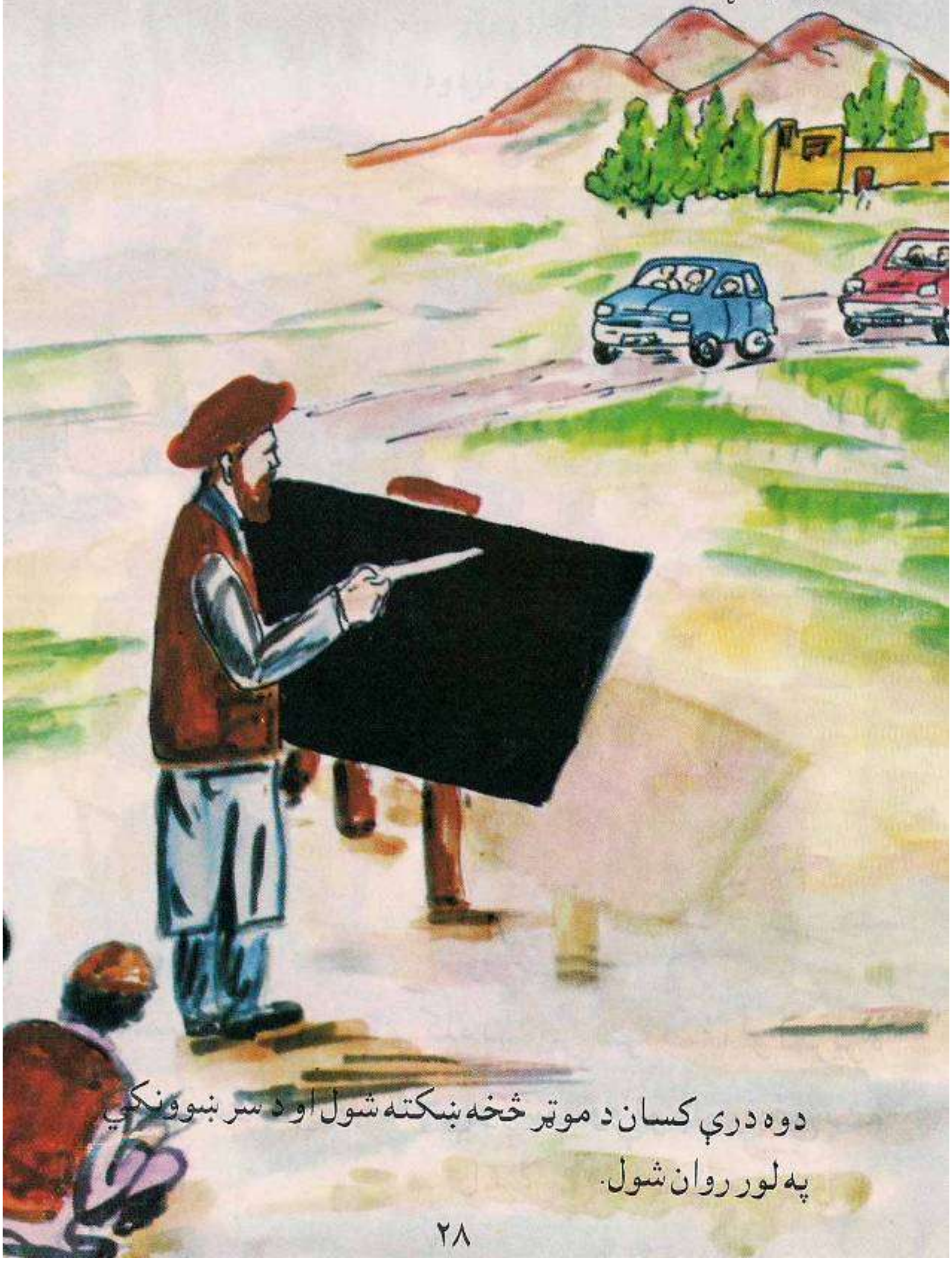

دوه درې کسان د موټر څخه ښکته شول او د سر ښوونکي په لور روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

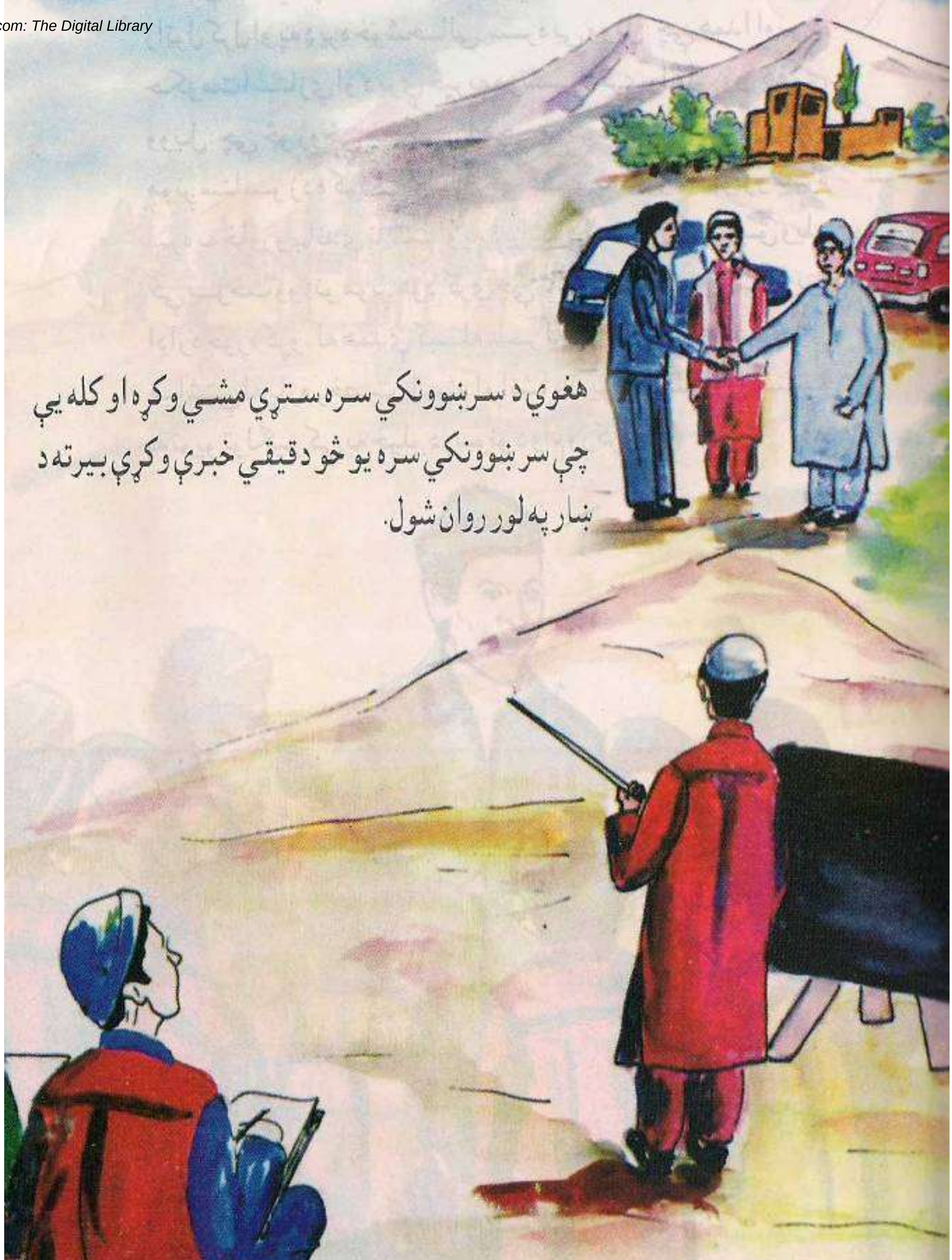

هغوي د سرښوونکي سره ستړي مشي وکړه او کله يې
چې سرښوونکي سره يو څو دقيقې خبرې وکړې بيرته د
ښار په لور روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې هغوي لاړل، ســـر ښوونکي ټول زده کونکي او ښوونکي راټول کړل او په ډېره خوشحـالی سـره يي وويل: چې همدا اوس د حکومت استازي او ديوې خيريه موسسې غړی راغلي وو. هغوي وويـل: چې څو روځې مخکې کلـه چې مونږ ددې کلـي نـه تيريـدو مونږ ستاسـو زده کونکي وليدل چې هغوي په ډېرو سـتونزو سـره سره په خاورو باندې ناست او په ډېر شور او شوق سره سبـق ويلو کې بـــوخت وو. نو مونږ هوډ کړي چې تاســو ته شپږ تولګي او يوه اداره جوړه کړو. له همدې کبــله ســر له سبــا څخه تاســو ديوي مياشتې له پاره رخصت ياست. او انشاءالله يوه مياشت وروسته به په نويو تولګيو کې به خپلو درسونو دوام ورکړي.

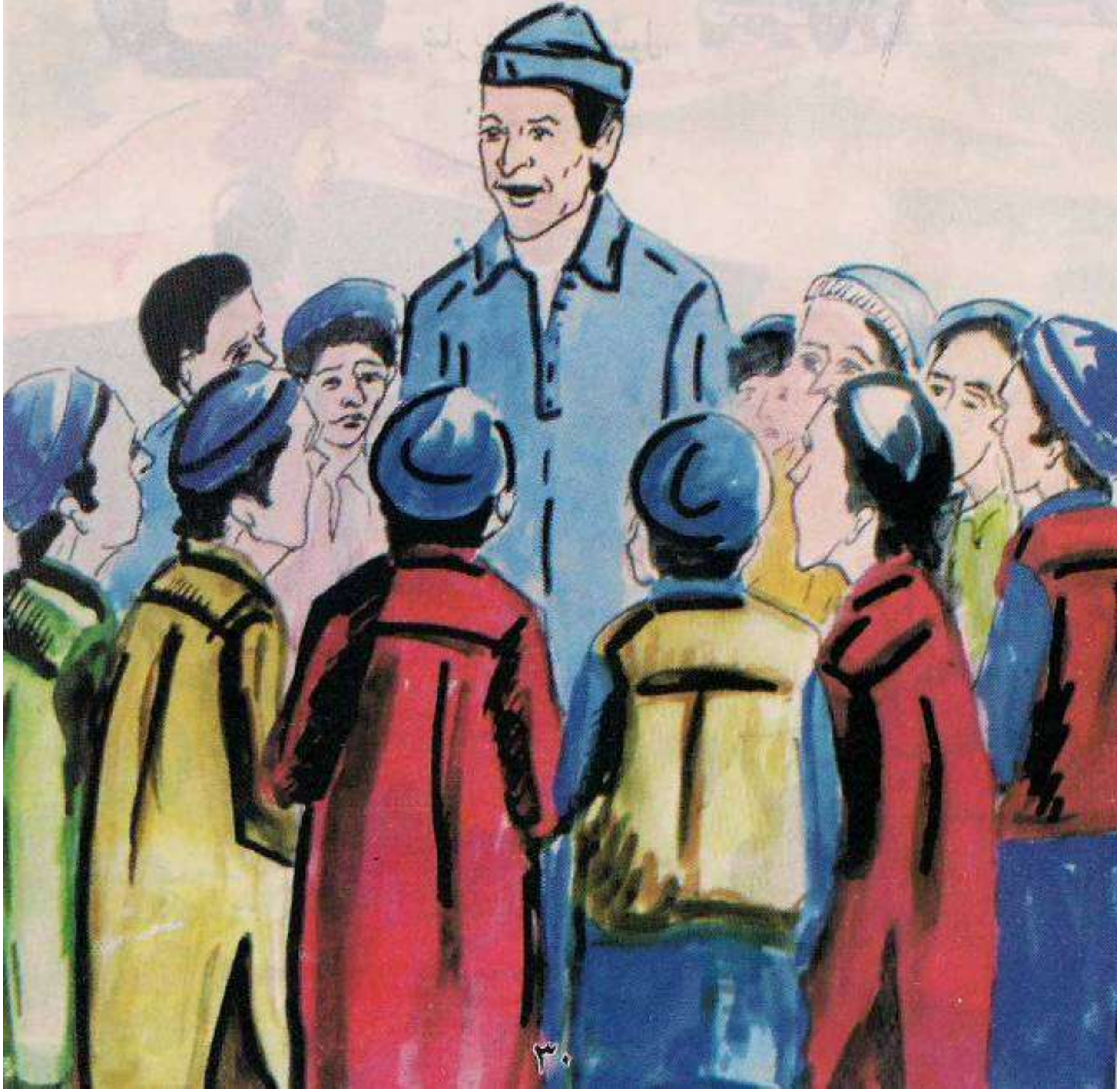

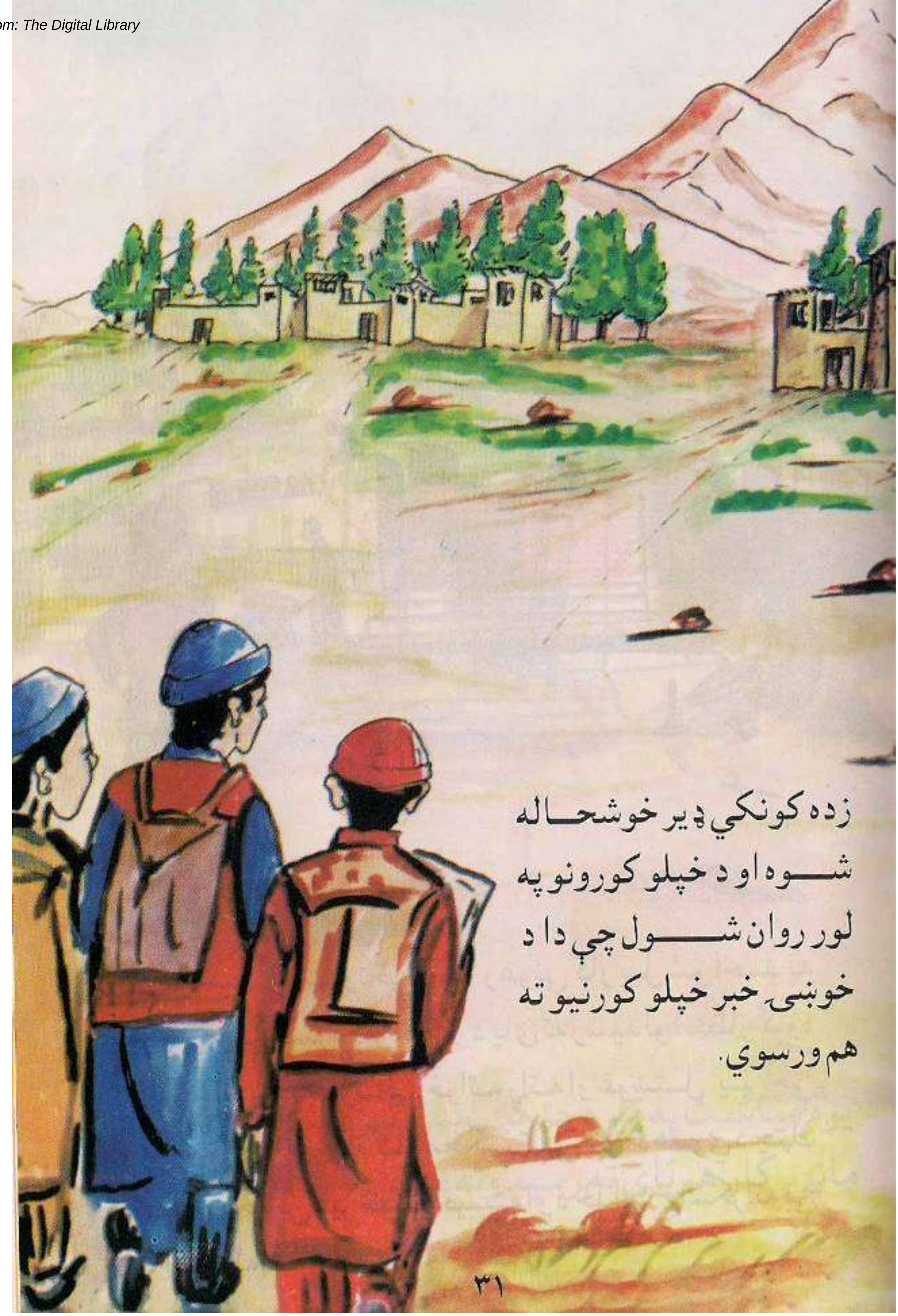

زده کونکي ډیر خوشحـــاله
شــــوه او د خپلو کورونو په
لور روان شــــول چې دا د
خوښۍ خبر خپلو کورنیو ته
هم ورسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

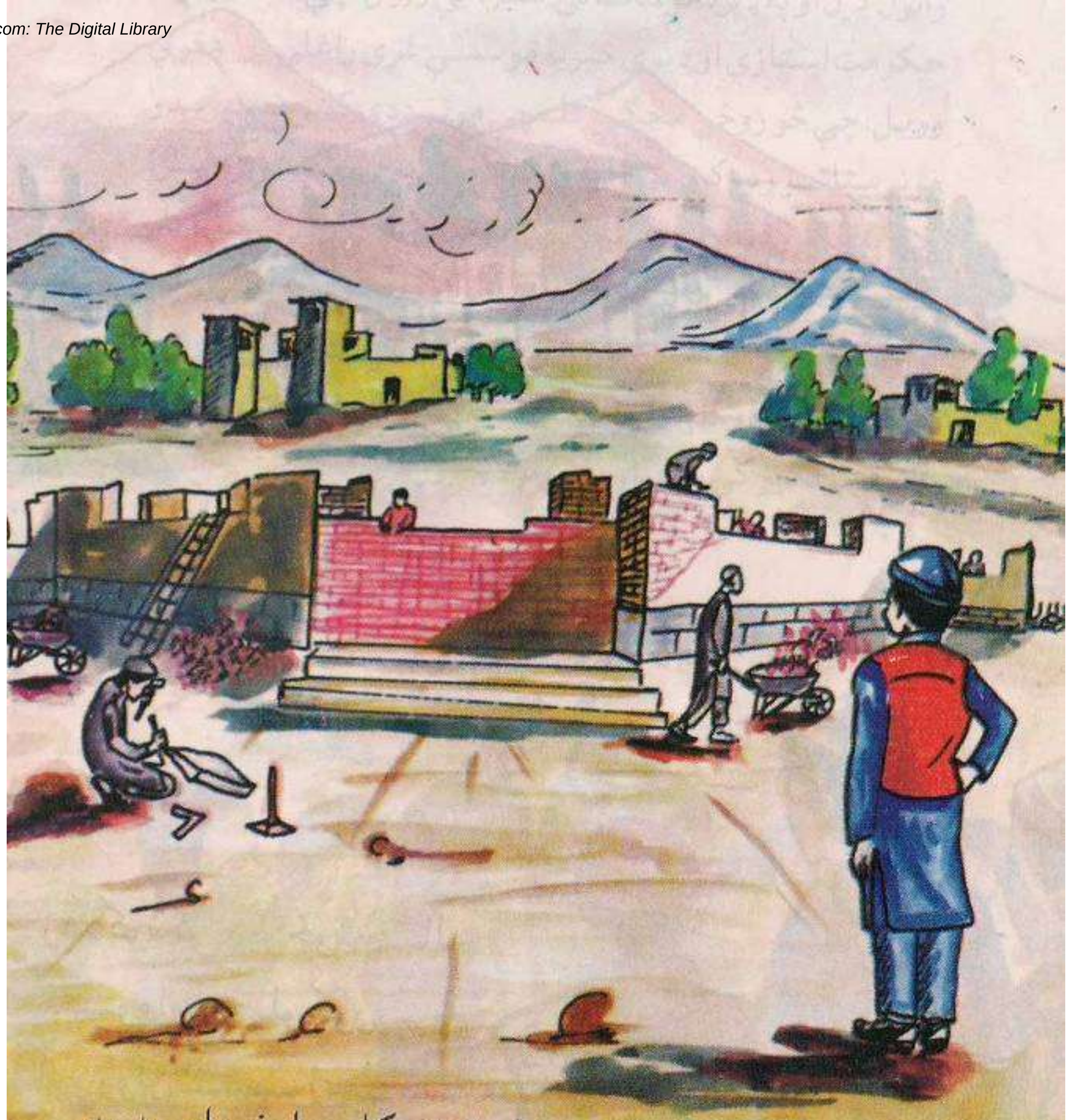

سبا سهار د ښوونځي د بيا رغونې کار پيل شو احمد په ډېرې بې صبرې سره د کار د پای ته رسيدلو انتظار کاوه او هره ورځ ښوونځي خواته راته او غوښتل يې چې وويني چې څومره کار مخکې تللی دی. دهغوي د چټک کار څخه يې ډېر خوند اخيسته او د خدای (ج) شکرانه بې ادا کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

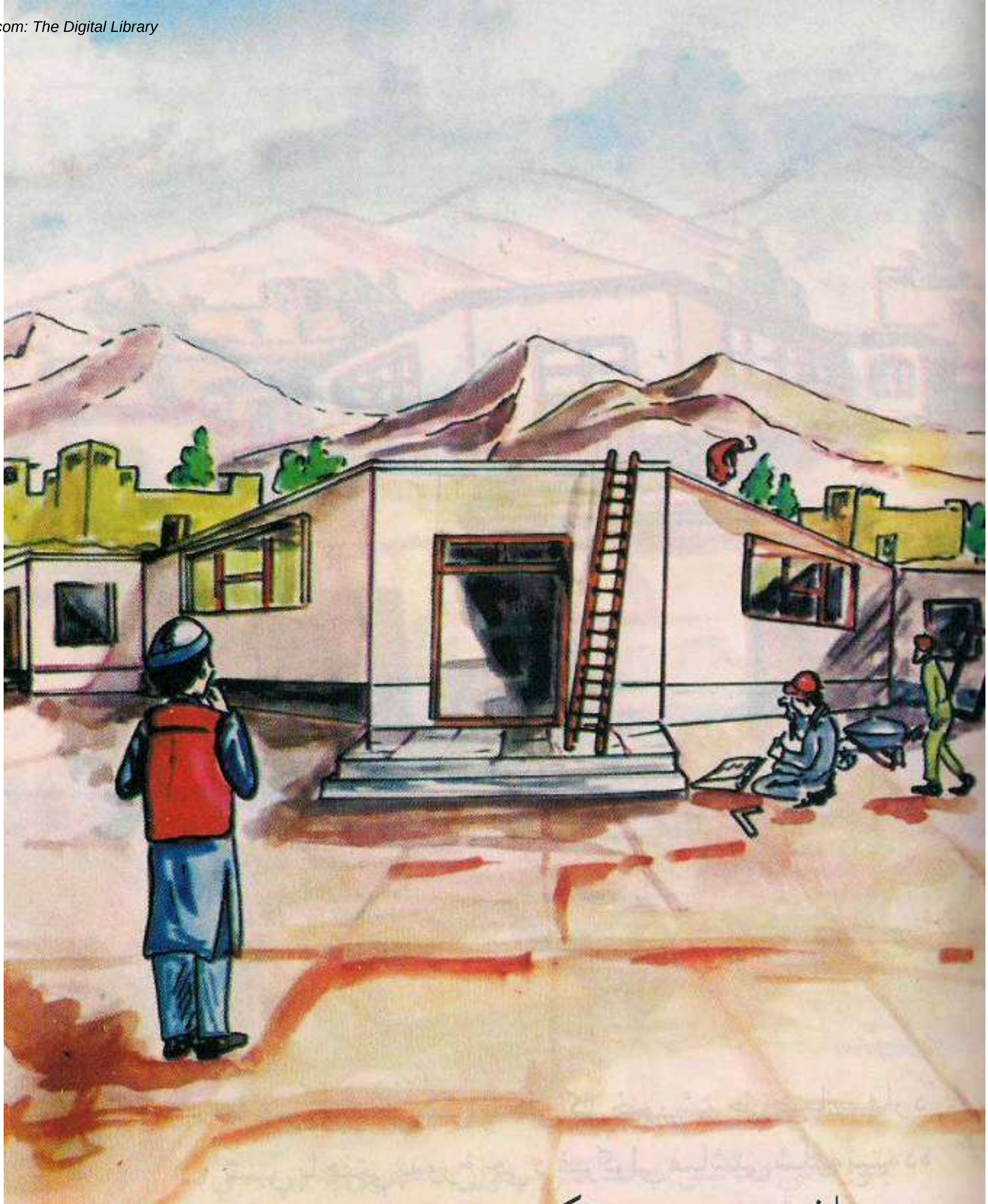

یوه میاشت په ډیره چټکۍ سره تیره شوه د ښوونځي د ماڼۍ کار هم پای ته رسیدو ته نږدې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

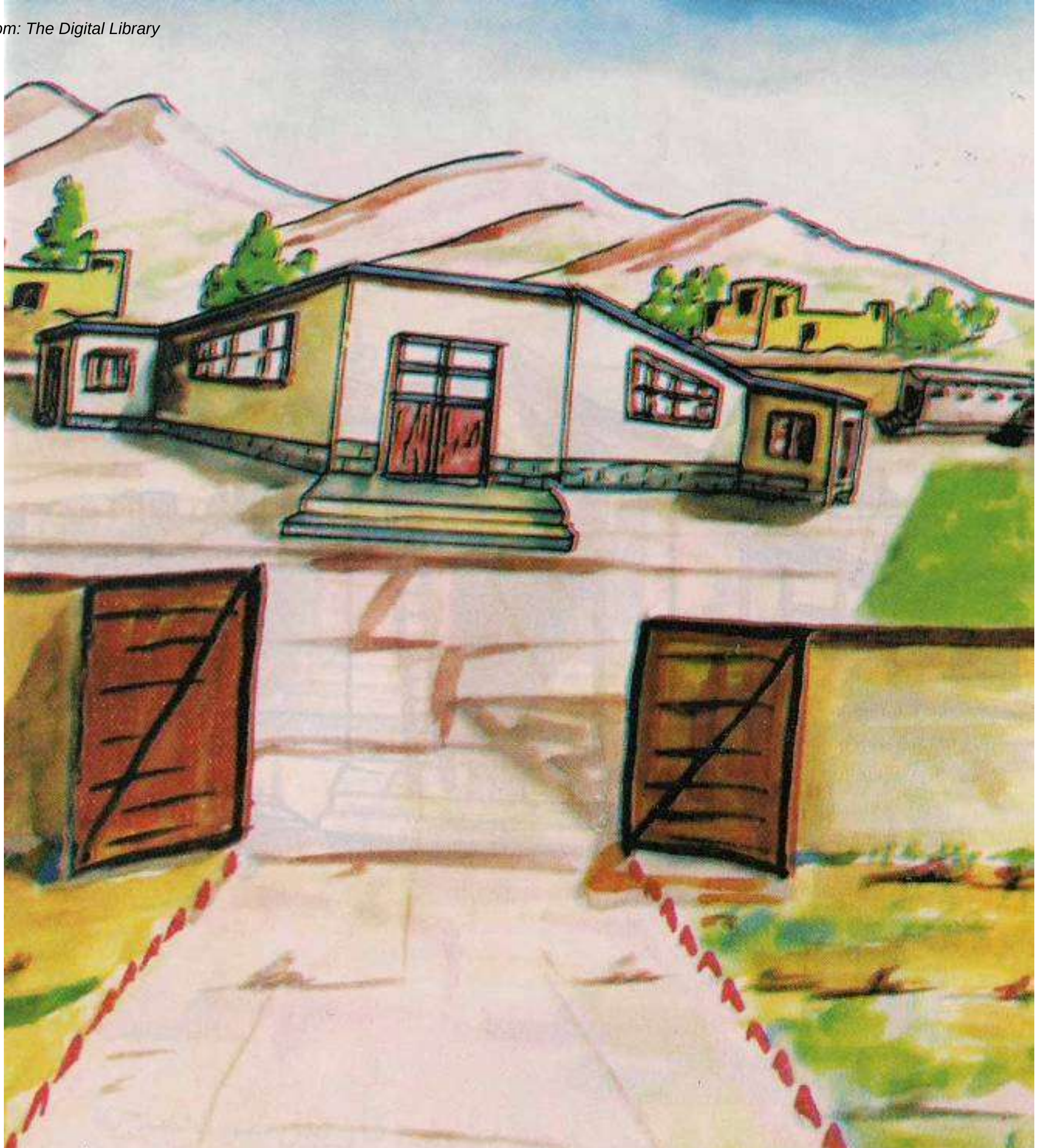

دا خبر په چټکۍ سره په کلي کې خپور شو چې صبا سهار د شنبې یا هفتې په ورځ چې د غبرګولي میاشتې شلمه نیټه ده ښوونځي بیرته پیل کیږي او د کلي د مشرانو څخه غوښتنه شوې چې د ښوونځي د افتتاح په کې برخه واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

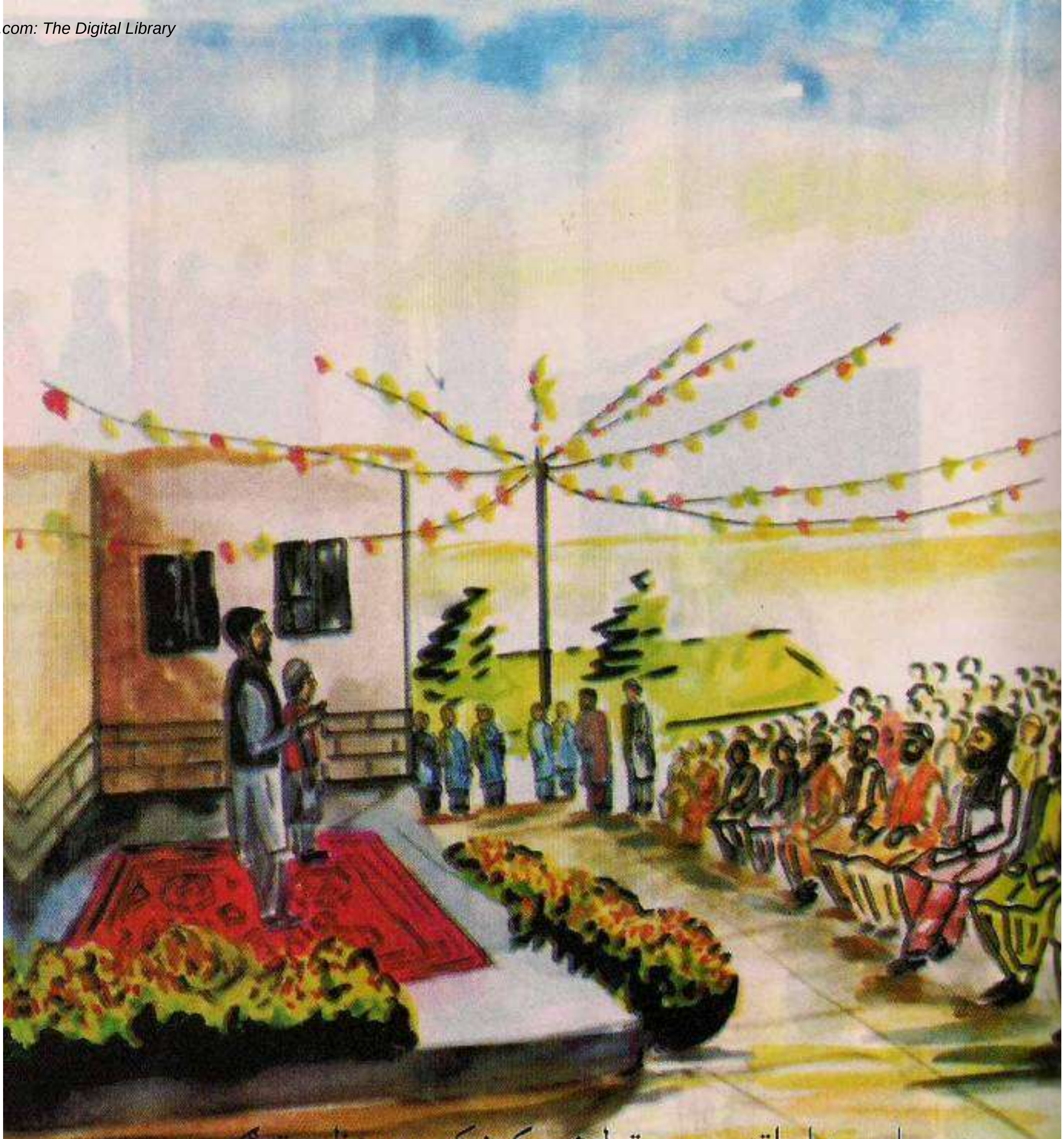

صبا سهار اته بجې ټول زده کوونکي په منظمه توګه د ښوونځي صحن ته حاضر شول. د هغوی په وړاندې د کلي مشران او نور میلمانه په څوکیو باندې کیناستلي وو او د نوي ښوونځي افتتاح ته منتظر وو. بالاخره د ښوونځي افتتاح د قرآن کریم په تلاوت کولو سره پیل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

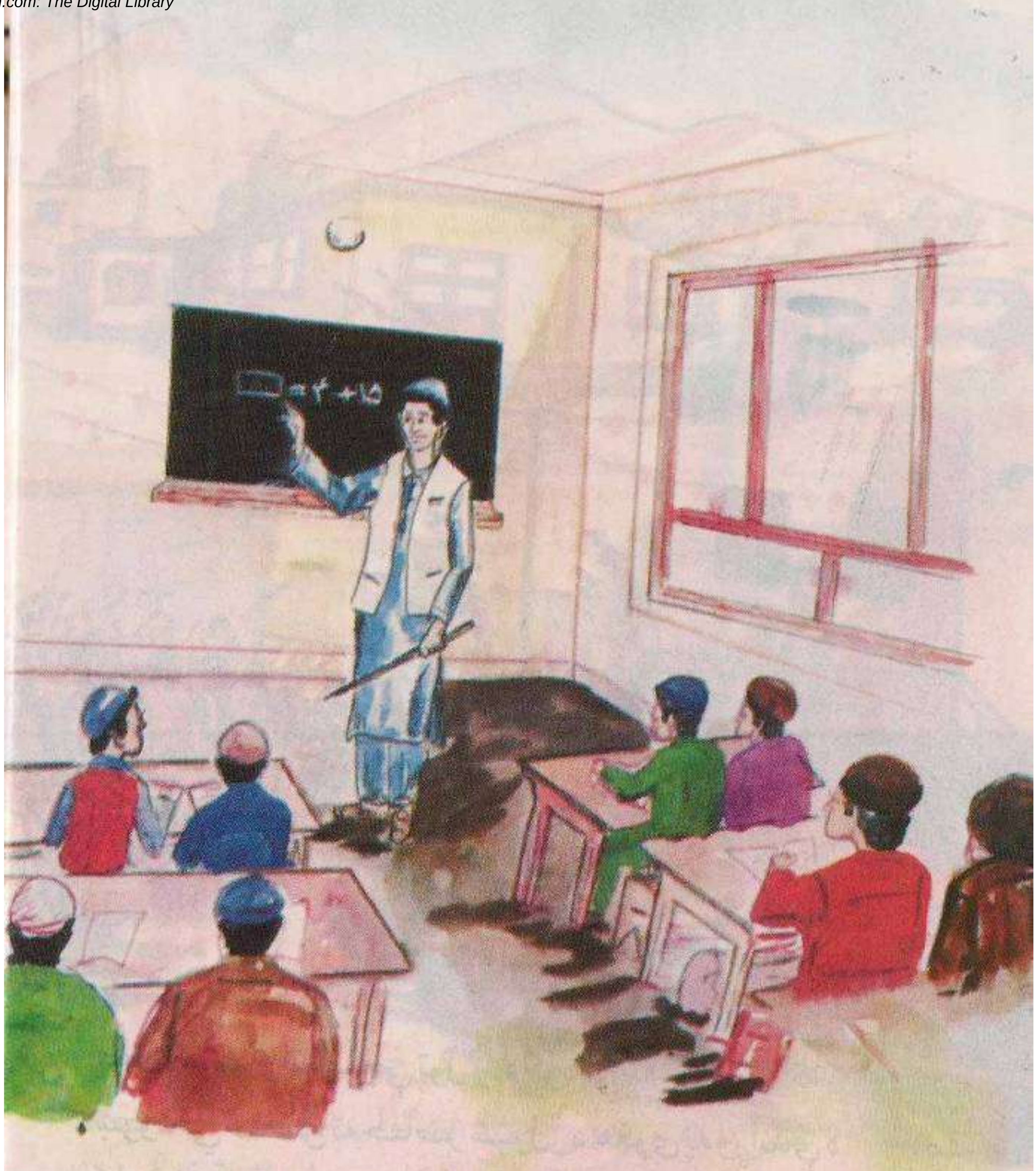

همدا رنګه ټول زده کوونکي خپلو نويو ټولګيو ته لاړل او
سبقونه يې پيل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

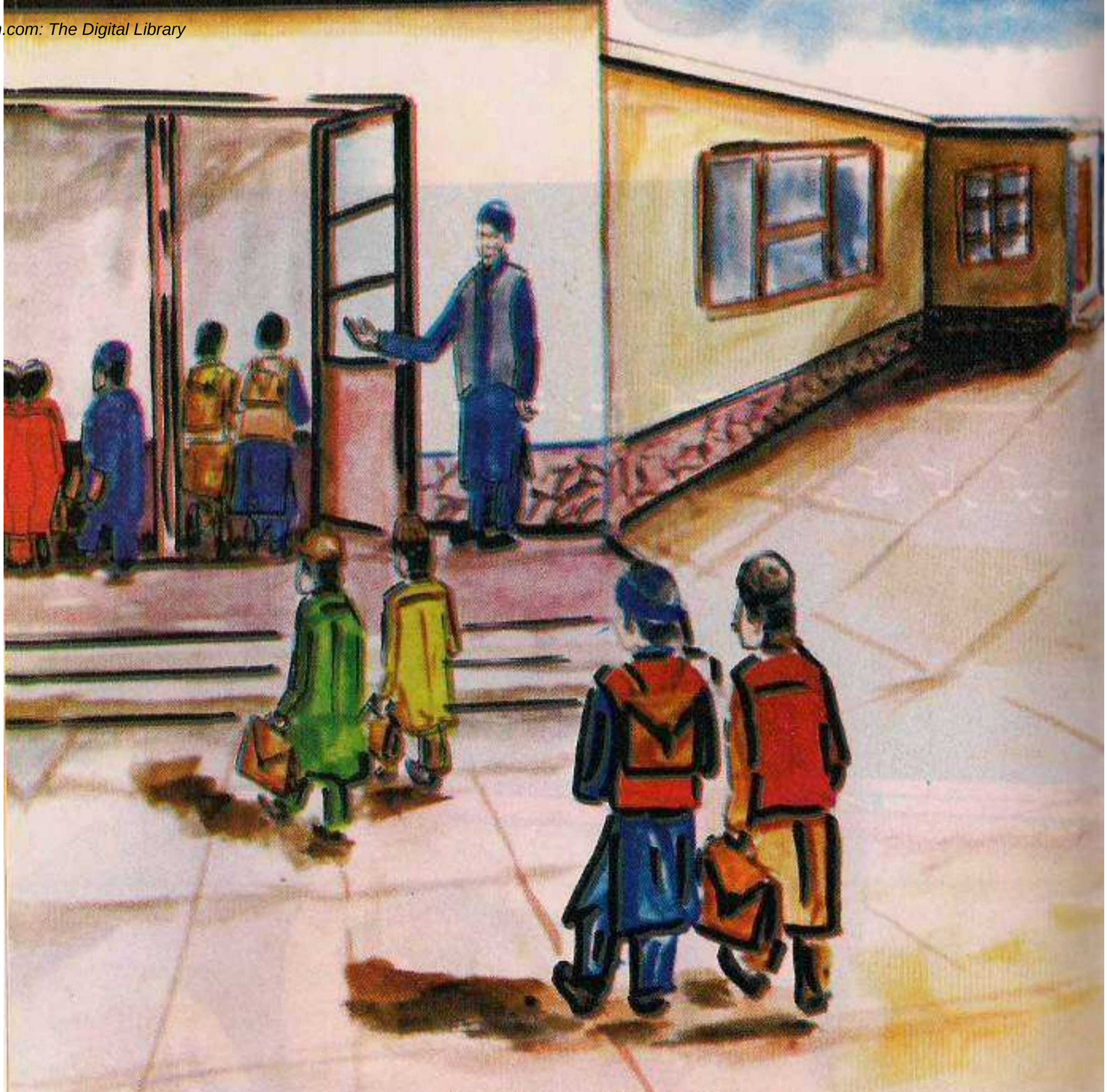

وروسته سر ښوونکي ټولو زده کونکو ته د نوي ښوونځي
راتللو ته ښه راغلاســـت وويل او زده کونکي يې سبـــق
ويلو ته وهڅول. او د حکومت او د مرستندويو موسسو د
مرستې څخه يې مننه وکړه. بو ځلې بيا يې د احمد د لوړ
همت يادونه وکړه او زده کونکو نـه غوښتنـه وکـړه چې
نويو ټولګيو ته ولاړ شي. او په خپلو سبقونو پيل وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پای کې د احـــمد د لوړ همت، هڅو او زیار له وجهې
ښوونځی بیرته ودان شو. احمد هم د خپلې پوښتنې ځواب
پیدا کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته احمدتل دا خبرې تکرارول.
چې پسې ګرځي هغه به مومي

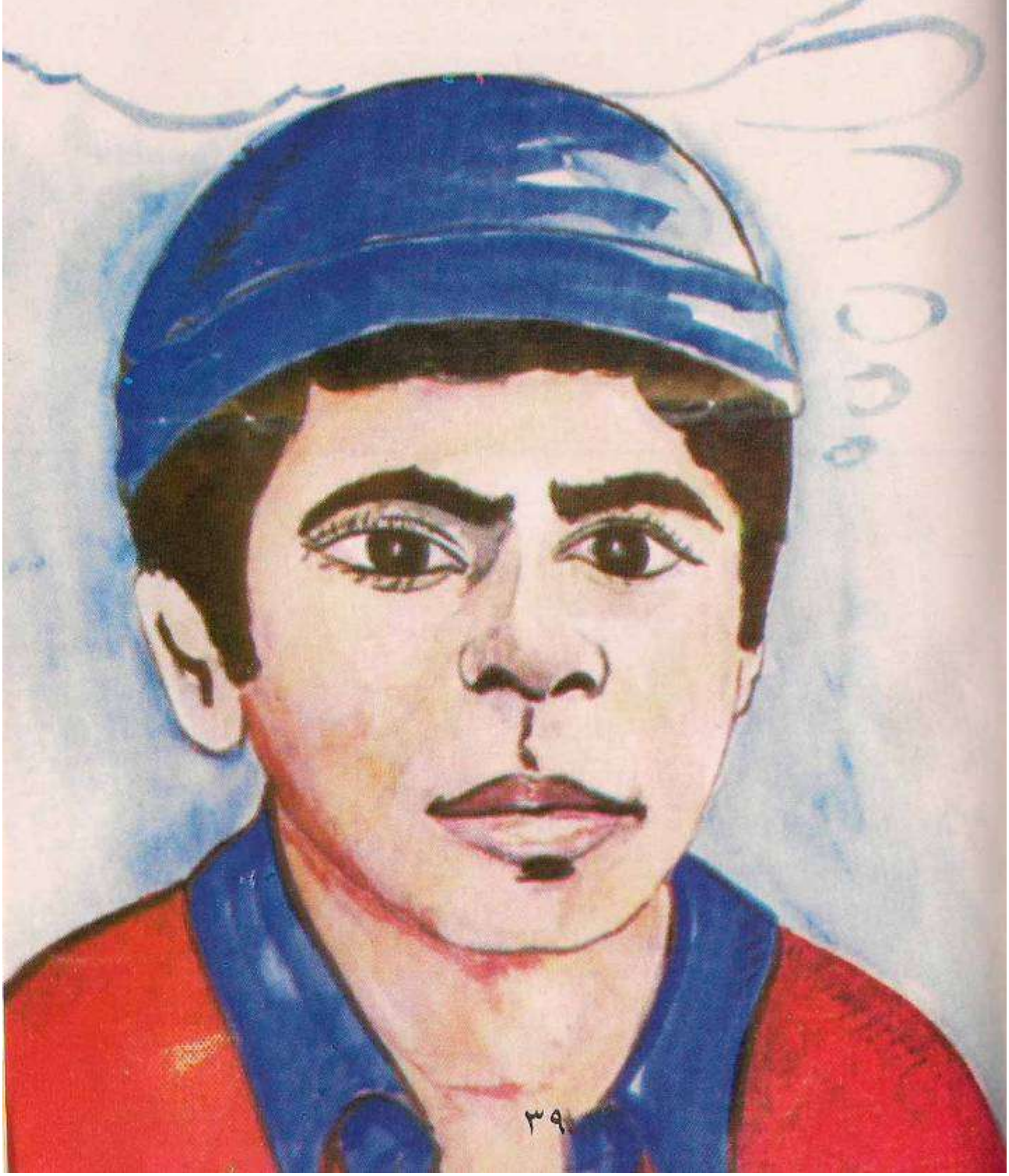

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library